Влада - Радам!

Голос України

ГАЗЕТА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ



№ 203 (1453) ♦ Субота, 26 жовтня 1996 року ♦ Ціна договірна

Олександр МОРОЗ: Статус іноземних військ на території України чітко визначено Конституцією

Глава українського парламенту Олександр Мороз під час презентації книги Інституту законодавства ВР України «Коментар до Конституції України» на запитання журналістів про рішення Держдуми Росії щодо Чорноморського флоту сказав:

— Статус іноземних військ на території України чітко визначено Конституцією. І умови базування теж чітко визначено. Читайте розділ XV. Кожний суб'єкт міжнародного права з нашого боку має керуватися Конституцією України, вийти за її межі неможливо. Це — щодо нас. А зараз ідеться про те, що Держдума Росії від себе ухвалила документ, але коли ми кажемо про відносини між Україною та Росією, то ми не кажемо про відносини між Держдумою та українським парламентом.

Тим більше, що український парламент за статусом має більші повноваження, аніж Дума, там іще йдеться про Раду Федерації, підпис Президента Росії. Тому між Росією та Україною, як суб'єктами міжнародного права, ще не сталося того, чому потрібно давати відповідну оцінку або робити відповідні висновки. Йдеться поки що про те, що є частина політиків Росії, котрі ініціюють розв'язання проблеми в такий спосіб.

Хочеться? Перехочеться, перетерпиться!

Учора в Москві відбулися саміт глав держав та восьма нарада міністрів закордонних справ країн—учасниць Чорноморського економічного співробітництва. Це й стало офіційним приводом поїздки до Москви Президента України Леоніда Кучми. Але якщо для більшості учасників нинішня зустріч — можливість ще раз переговорити про перспективи економічної співпраці, то Україна має намір почути в столиці Росії відповіді на інші запитання. В україно-російських відносинах, хочемо ми це визнавати чи ні, запала глибока криза нерозуміння.

(Закінчення на 8-й стор.).

Приязнь давня і взаємна

Учора завершився офіційний візит міністра закордонних справ Канади Ллойда Ексуорсі. Під час численних зустрічей глави дипломатичного відомства Канади з українськими офіційними особами неодноразово підкреслювалося, що Канада надає великого значення співробітництву з Україною. Канадський уряд послідовно підтримує її на міжнародній арені, сприяє у політичному та економічному становленні.

(Закінчення на 8-й стор.).

Хто там у нас ще безкінний?

Вигравши коня у розіграші лотереї «Голосу України», родина Іщуків цього разу мріє виграти й воза.., а то навіть і трактора





У глибині хмельницького Полісся на Славутчині, серед смерекових лісів, сповнених п'янким, кристально чистим повітрям, причаїлося село Сьомаки. Тут живуть гарні й роботящі люди, що понад усе цінують землю та працю на ній. Серед них і велика родина Іщуків.

Хоч як хотіли Жанна Дмитрівна та Василь Володимирович Іщуки мати доньку, але доля не прислухалась до їхнього бажання. Натомість вона щедро обдарувала п'ятьма синами.

Пишаються батьки своїми дітьми, жоден з яких не пішов «на легкі хліби» до міста. Всі пустили коріння на рідній землі. Тим самим вони не порушили сімейної традиції багатьох попередніх поколінь Іщуків.

(Закінчення на 9-й стор.).

ПРОЧИТАЙТЕ І РОЗКАЖІТЬ ІНШИМ, БУДЬ ЛАСКА

«Голос України» був і залишається газетою, призначеною для розумного читача.

«Голос України» — це повага до Вас і Ваша поінформованість.

Передплатний індекс газети українською мовою — 60955, російською мовою — 60997.

Передплатна ціна на перше півріччя 1997 року — 12 гривень.

Можна передплатити Вашу газету «Голос України» і на весь наступний рік за 24 гривні.

Є передплатні пільги для ветеранів ВВВ і праці, студентів, чорнобильців, афганців: 9 гривень за передплату на шість місяців, 18 гривень — за річну.

Читайте в суботньому випуску:

Є приємна новина!

ЛОТЕРЕЯ-97

«Голос України» вже вкотре проводить для своїх передплатників лотерею. Розігруватимуть найрізноманітніші товари. І все це завдяки нашим спонсорам (перших двадцять сім ми назвали в попередніх номерах):

28. Довбиському фарфоровому заводу (директор Микола Вельчинський) — набори посуду.

29. Житомирському орендному підприємству «Кварцсамоцвіти» (директор Олександр Баєр) —вироби з самоцвітів.

30. АТ «Житомирголовпостач» (генеральний директор Леонід Хомчук) — світильники, панчішно-шкарпеткові вироби.

Друзі! Ви можете стати учасниками розіграшу нашої лотереї, якщо передплатите «ГУ» або щотижневик «Голос України — тиждень» на 1997 рік. Надсилайте до редакції листівки з позначкою «Лотерея «ГУ-97», де вкажіть прізвище, ім'я, по батькові, домашню адресу, копію передплатної квитанції. Розіграш — наприкінці січня 1997 року.

Друзі! Стежте за газетою. Щономера в нас збільшуватиметься асортимент товарів для розіграшу лотереї!

Репліка

... Та й слово його тепле

25 жовтня. Ранок. Похмурий і мрячний. Службовець апарату Верховної Ради України по дорозі на роботу купує в кіоску «Правду Украины». Пірнувши в метро, розгортає газету. І — о радість! В репортажі пана Киянського «Что имеем — не храним» сказано: «Батареи «ожили» также в помещениях Верховного Совета и администрации Президента». Нарешті! Даремно сьогодні на себе теплу білизну натягнув, міркує службовець, бо вчора геть змерз. Минає п'ятнадцять хвилин. І радість зникає. Бо службовець уже на роботі, вже мацнув батареї в кабінеті. Крига! Обдурив газетяр, обурюється службовець. Знімає трубку, телефонує знайомому до адміністрації Президента: а як у вас? Те ж саме, холодно. Але є якісь ознаки, що батареї потроху теплішають. Ледь-ледь.

Певно, пан Киянський був «підігрітий», коли ходив і лапав ті батареї, думає службовець.

А тим часом неправда з «Правды Украины» пішла собі гуляти по державі. У музеях холоднеча, у квартирах теж, а кляті чиновники обігріті.

Кому потрібна ця неправда?

Пане авторе Киянський і пане редакторе Горобець! Дотримуйтесь слова! Написали, що у нас тепло — забезпечте. За свій рахунок. Як вам така ідея?!

Петро ГОРДІЙЧУК,
службовець.

Підприємець потребує підтримки

Проблеми становлення малого бізнесу, його місце у державній економіці та політиці розглядаються на четвертому з'їзді Спілки підприємців малих, середніх і приватизованих підприємств України.

Як відзначив президент спілки Борис Якусевич, нормальному функціюванню середніх і малих підприємств в Україні заважає відсутність дійового механізму реалізації державної політики щодо підтримки підприємництва.

Делегати з'їзду прийняли резолюцію, у якій звертаються до Президента України, Верховної Ради та Кабінету міністрів із конкретними пропозиціями щодо підтримки діяльності малих та середніх підприємств. Запропоновано також створити при Кабміні раду з питань діяльності цих підприємств. Прийнято звернення до Державної податкової адміністрації з вимогою не допускати накладання незаконних штрафів на малі й середні підприємства, повідомляє Укрінформ.

ЦЕНТРАЛЬНА ВИБОРЧА КОМІСІЯ ПО ВИБОРАХ НАРОДНИХ ДЕПУТАТІВ УКРАЇНИ

ПОСТАНОВА

№ 281 Київ 23 жовтня 1996 р.

Про призначення на 26 січня 1997 року повторних виборів народного депутата України замість вибулого у Великомихайлівському виборчому окрузі № 310 (Одеська область), де на виборах 15 вересня та при повторному голосуванні 29 вересня 1996 року не було обрано народного депутата України

У зв'язку з тим, що на виборах народного депутата України замість вибулого у Великомихайлівському виборчому окрузі № 310 (Одеська область) 15 вересня та при повторному голосуванні 29 вересня 1996 року не було обрано народного депутата України, Центральна виборча комісія по виборах народних депутатів України відповідно до статей 14, 48, 49 Закону України «Про вибори народних депутатів України» **постановляє:**

1. Призначити повторні вибори народного депутата України замість вибулого у Великомихайлівському виборчому окрузі № 310 (Одеська область) на неділю 26 січня 1997 року.

2. Цю постанову опублікувати в газеті «Голос України», одеській обласній, відповідних районних газетах та оголосити в інших засобах масової інформації.

Голова Центральної виборчої комісії І.ЄМЕЦЬ
Секретар Центральної виборчої комісії І.ЦЕЛУЙКО.

ПОСТАНОВА

№ 284 Київ 23 жовтня 1996 р.

Про повторне перенесення дня проведення виборів народного депутата України замість вибулого у Сирецькому виборчому окрузі № 19 (м. Київ)

Центральна виборча комісія по виборах народних депутатів України призначала на 20 жовтня 1996 року вибори народного депутата України замість вибулого у Сирецькому виборчому окрузі № 19. Але внаслідок того, що Київська міська рада не утворила окружної виборчої комісії у визначений Законом про вибори строк (за 50 днів до проведення виборів), Центральна виборча комісія була змушена перенести день проведення виборів у зазначеному окрузі на 8 грудня 1996 року.

З метою утворення окружної виборчої комісії п'ять разів (26 вересня, 1, 3, 10 та 17 жовтня ц. р.) призначалися сесії Київської міської ради. Однак через відсутність необхідного кворуму депутатів пленарне засідання Київради не відбулося жодного разу і окружна виборча комісія не була утворена.

Неодноразові звернення Центрвиборчкому до Київради з проханням вжити необхідних заходів щодо утворення окружної виборчої комісії не дали бажаного результату. Відсутність комісії не дає можливості здійснити передбачені законодавством заходи по підготовці і проведенню виборів у зазначений строк.

Оскільки обставини, що склалися в Київраді, унеможливили проведення сесії і утворення окружної виборчої комісії, Центральна виборча комісія відповідно до статей 14, 49 Закону України «Про вибори народних депутатів України» **постановляє:**

1. Перенести призначені раніше вибори народного депутата України замість вибулого у Сирецькому виборчому окрузі № 19 (м. Київ) з 8 грудня 1996 року на 26 січня 1997 року.

2. Запропонувати Київській міській раді утворити до 7 грудня 1996 року окружну виборчу комісію Сирецького виборчого округу № 19.

3. Цю постанову опублікувати в газеті «Голос України», київських міських газетах, оголосити в інших засобах масової інформації.

4. Постанову надіслати Верховній Раді України та Київській міській раді.

Голова Центральної виборчої комісії І.ЄМЕЦЬ.
Секретар Центральної виборчої комісії І.ЦЕЛУЙКО.

Є підручники — будуть фахівці

За традицією наприкінці жовтня в Інституті міжнародних відносин Київського національного університету ім. Т. Шевченка «законференило». Мало досліджена проблематика міжнародної науково-теоретичної конференції «Міжнародний бізнес: теорія та українська практика», природно, викликала інтерес не лише в науковців, а й представників владних структур, посольств, впливових міжнародних та вітчизняних фінансових кіл.

Ми спізнилися з формуванням самостійної зовнішньо-економічної структури, сектора приватного підприємництва, з роздержавленням, залученням іноземного капіталу. Тому нині досить складно знайти своє місце в міжнародному бізнесі — ця думка переважала на конференції. «І все ж наша держава має гідний потенціал і готова, звичайно, з урахуванням величезної конкуренції у світі, адаптувати теорію міжнародного бізнесу до вітчизняної практики», —переконаний господар конференції, директор Інституту міжнародних відносин Київського національного університету ім. Т. Шевченка Леонід Губерський.

Які ж наслідки дводенних дискусій? До владних структур будуть надіслані практичні рекомендації. Їх, безперечно, використовуватимуть і в навчальному процесі інституту. Адже нинішнього року тут ввели спеціалізацію «міжнародний бізнес», що в перспективі має перерости в спеціальність.

Щойно в Інституті міжнародних відносин відбулася ще одна подія: вийшов у світ підручник «Економіка зарубіжних країн», підготовлений кафедрою міжнародних економічних відносин (завідувач Антон Філіпенко). На черзі — випуск «Міжнародних кредитних відносин», «Світової економіки». Раніше підручники з міжнародної тематики були монополією Москви. Отож, хоч які складні перші кроки, а вже ходимо.

Юліана ШЕВЧУК.

ПОСТАНОВА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Про застосування статті 37 Закону України «Про Державний бюджет України на 1995 рік» (у редакції Закону України від 15 грудня 1995 року «Про внесення змін і доповнень до Закону України «Про Державний бюджет України на 1995 рік»)

У зв'язку з неузгодженістю статті 37 Закону України «Про Державний бюджет України на 1995 рік» (у редакції Закону України від 15 грудня 1995 року «Про внесення змін і доповнень до Закону України «Про Державний бюджет України на 1995 рік») із законами України «Про систему оподаткування», «Про бюджетну систему України», невизначеністю порядку сплати відрахувань до Фонду розвитку паливно-енергетичного комплексу до опублікування Постанови Кабінету Міністрів України від 29 квітня 1996 року «Про затвердження Положення про Фонд розвитку паливно-енергетичного комплексу» згідно з пунктом 6 розділу XV Конституції України Верховна Рада України **постановляє:**

1. Встановити, що стаття 37 Закону України «Про Державний бюджет України на 1995 рік» в частині формування Фонду розвитку паливно-енергетичного комплексу за рахунок відрахувань у розмірі 15 відсотків від вартості обсягу реалізації бензину та дизельного палива в роздрібній торговельній мережі діє з дня опублікування Постанови Кабінету Міністрів України від 29 квітня 1996 року «Про затвердження Положення про Фонд розвитку паливно-енергетичного комплексу», тобто з 14 травня 1996 року.

2. Кошти, внесені суб'єктами підприємницької діяльності, а також стягнуті з них за рішеннями податкових органів у Фонд розвитку паливно-енергетичного комплексу за рахунок відрахувань у розмірі 15 відсотків від вартості обсягу реалізації бензину та дизельного палива в роздрібній торговельній мережі за період з 15 грудня 1995 року до 14 травня 1996 року, врахувати у рахунок зменшення майбутніх платежів до Державного бюджету України.

3. Роз'яснити, що під вжитими у статті 37 Закону України «Про Державний бюджет України на 1995 рік» термінами слід розуміти:

«вартість обсягу реалізації» — відповідно до термінів, вжитих у статтях 3 і 4 Декрету Кабінету Міністрів України від 26 грудня 1992 року № 14-92 «Про податок на добавлену вартість»;

«роздрібна торговельна мережа» — відповідно до терміна, вжитого у статті 3 Закону України «Про патентування деяких видів підприємницької діяльності».

4. Суб'єктам підприємницької діяльності, які не сплатили обов'язкових платежів до Фонду розвитку паливно-енергетичного комплексу за рахунок відрахувань 15 відсотків від вартості обсягу реалізації бензину та дизельного палива в роздрібній торговельній мережі, завершити розрахунки з Державним бюджетом України до 1 січня 1997 року без сплати нарахованих пені та штрафних санкцій.

5. Встановити, що пеня та штрафні санкції до суб'єктів підприємницької діяльності у питаннях розрахунків з Державним бюджетом України щодо сплати 15 відсотків від вартості обсягу реалізації бензину та дизельного палива в роздрібній торговельній мережі до Фонду розвитку паливно-енергетичного комплексу не застосовуються до 1 січня 1997 року.

6. Ця Постанова набирає чинності з дня її опублікування.

Голова Верховної Ради України О.МОРОЗ.

м. Київ, 16 жовтня 1996 року.

Парламентсько-державна

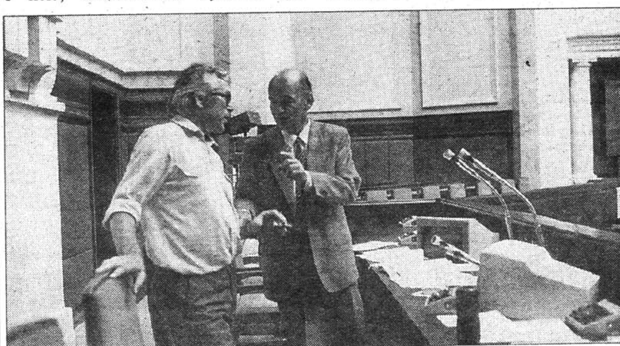
11—14 листопада в Київському палаці спорту відбудеться четверта міжнародна спеціальна виставка «Інформатика і зв'язок-96». Місцем її проведення невипадково обрано Україну. За визнанням світових авторитетів, вона зробила в останній час рішучий крок у міжнародний телекомунікаційний простір і має добру основу для розвитку успіху. Зокрема, в інформатизації державницького процесу, а особливо — в забезпеченні законотворчої та правозастосовної діяльності. Отож, зрозуміло, що оргкомітет виставки великий її розділ виділяє центрові комп'ютеризованих систем і мереж секретаріату Верховної Ради України.

Підготовка експозиції уже в розпалі. В тому числі рекламної її частини. Нам охоче надали можливість ознайомитися з нею, поцікавитись думкою про комп'ютеризований центр державних діячів, науковців, народних депутатів, парламентських службовців.

З повідомлення «Від комітету з державних премій України в галузі науки і техніки» (газета «Урядовий кур'єр», 11 липня 1996 року):

«Комітет повідомляє, що до участі в конкурсі на здобуття Державних премій у галузі науки і техніки 1996 року допущені такі праці: ... Горьовий Л. Є., Дрогаль Т. Г., Здзеба І. О., Мацкевич Я. С., Морозов А. О., Севастьянов В. Ф., Швець М. Я., Шестопал І. В. «Система інформаційно-аналітичного забезпечення законотворчої та правозастосовної діяльності».

Представлена Інститутом проблем математичних машин і систем, Інститутом прикладної інформатики НАН України та іншими установами».



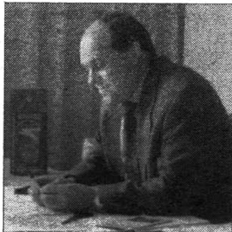
На фото: керівник секретаріату Верховної Ради Л.Горьовий знайомиться з роботою «Системи...».

Представник «Міжнародних авіаліній України» в Австрії Віктор ПРИХОДЬКО:

У Відні нашій авіакомпанії довіряють

До АВСТРІЇ в листопаді здійснить візит Прем'єр-міністр України Павло Лазаренко. Буде укладено важливі економічні угоди. Ділові взаємозв'язки налагоджено й між парламентами двох держав.

А як триває робота на рівні конкретних бізнесових зв'язків? Про це — розмова представника «Міжнародних авіаліній України» в Австрії Віктора Приходька з нашим кореспондентом.



Розмову розпочав В. Приходько:

— Наша країна стала самостійною не лише у сфері політики або економіки. Вона здобула статус незалежної держави і в галузі повітряного сполучення. Авіація дає можливість Україні розвивати зв'язки практично з усіма державами. Тому для нас розвиток міжнародних повітряних сполучень — одна з найпріоритетніших галузей розвитку.

Чого ми досягли? Пригадую події п'яти-шестирічної давності. Частина структури «Аерофлоту» (управління цивільної авіації України), що була у нас, становила собою частину некерованого велетенського монстра. Ніхто у світі не міг зрозуміти, що таке «Аерофлот». Адже до нього входило все, що має відношення до цивільної авіації — від злітних смуг до буфетів. Це була величезна монополія. І вона впала разом зі структурою колишнього Радянського Союзу.

Нам вдалося передбачити цю ситуацію. І народження авіакомпанії збіглося з народженням незалежної України.

Ми — не «випадкова дитина» нашої держави: працювали над проектом створення компанії більш як півроку. Прагнули того, щоб українська авіакомпанія працювала за західними стандартами. Щоб користувалися нашими послугами не лише співвітчизники, а й західні пасажири. Валютні доходи — головне для життя авіакомпанії.

Насамперед, зрозуміло, треба було створити сучасну базу. Льотною базою, безперечно, могли стати лише літаки західного виробництва. Дизайн, комфорт, сервіс радянських відстав, його не можна було порівняти із західним стандартом. Та й західні мас-медіа доклали руки, опублікувавши матеріали про радянські літаки. Не говоритиму — справедливі чи ні, — головне, у західного пасажира сформувалося ставлення — на наші «Яки» та «Ту» він не йшов. Західний пасажир обирає авіакомпанію відповідного рівня. Тому конкурувати на західному ринку, маючи радянську авіатехніку, означало прирікати себе на явну поразку. Ми б возили тільки наших пасажирів і більш нікого. Але як створити авіакомпанію, де взяти західні літаки, фактично не маючи жодного долара в кишені? Ми мали брати літаки в оренду. Це сухий лізинг, коли машина береться без екіпажу. Готуємо власні екіпажі й починаємо літати. Просто це — лише на словах.

На стартовому етапі, щоб запустити навіть уже одержаний у лізинг «Боїнг-737», потрібні кошти, літак починаємо експлуатувати і гроші повертаємо. За квитки. Ми запускали відразу два «Боїнги-737». І ось, уявіть, відразу треба покласти в банк велику суму, якої немає. Окрім того, тримісячні платежі тощо. Продаються авіаквитки, тож здійснюються взаєморозрахунки за літаки.

Платити треба щомісяця. І ще маємо створити фінансову структуру, систему продажу, розклад, рекламу, відкрити представництва за кордоном. І скрізь платити за рахунками за паливо, стоянку, заправку. Це — окрім лізингу. Де взяти на все стартовий капітал? Ми знайшли рішення. Запросили у партнери ірландську авіакомпанію.

Для них це теж був перший досвід такого співробітництва. Але ми їх переконали. Чим? Пам'ятаєте конфлікти, напруженість в Іраку, Ірані? Різко скоротилися польоти до цих регіонів. А ірландська фірма мала там замовлення. Вона стала зазнавати збитків. Літаки є, а реальних замовників немає. Ірландці виходили на «Аерофлот», Далекий Схід, Владивосток, Санкт-Петербург, Москву, Середню Азію. Скрізь шукали реальних партнерів. Але було складно. Ми виявилися першою ластівкою, запропонувавши: візьмемо ваші літаки, але допоможіть нам запустити їх у роботу. Вони пішли на цей ризик. Створили спільну авіакомпанію за формою закритого акціонерного товариства. Вони сказали: ми даємо літаки в лізинг і долари на освоєння, а що ви покладете на стіл? Існує правило, що комерційні лінії, які давно поєднують великі міста, теж мають цілком певну комерційну вартість. І коли одна авіакомпанія віддає лінію іншій — за це платять. Ось ми і запропонували: наш внесок — комерційний маршрут. І торгувалися.

— Дуже цікавий поворот. Гадаю, для наших читачів це багато що пояснює.

— Згодний. Рішення таки було цікаве. Причому, Україна тоді, по суті, ще не мала реальних структур держрегулювання діяльності цивільної авіації. Була компанія «Ер Юкрейн», яка фактично представляла державу, і, водночас, —українську частину «Аерофлоту». Ми запропонували тоді ірландцям близько 30 повітряних маршрутів з перспективою розширення — до Європи, Північної Америки, на Далекий Схід. Цікавий був торг. Дійшли до того, що оцінили запропоновані нами маршрути у 100 млн. доларів. Цей статутний капітал був найбільший в Україні на той період. Договір був такий: ірландці інвестують гроші поступово, в міру розвитку авіакомпанії. І перші інвестиції пішли на запуск у роботу двох «Боїнгів-737». Ми навчили своїх льотчиків, персонал і почали літати. Звичайно, консультувалися із західними фахівцями. Відзначу: з боку ірландців це не просто бізнес, але й акт доброї волі. Бо досі ніхто не зараховував маршрути у статутний капітал.

Термін між підписанням документів і першими польотами був рекордно короткий — два місяці. Сьогодні у розпорядженні «Міжнародних авіаліній України» — три надійних і грамотно експлуатованих «Боїнги-737». Вони не стоять без роботи. Утверджуючи себе на традиційних маршрутах, освоюємо й нові. Плануємо ще придбати в сухий лізинг два літаки.

— Але ж на маршруті Київ-Відень і на інших літають літаки багатьох авіакомпаній, зокрема австрійських. Як із конкуренцією, із змаганням за залучення пасажирів? Адже знову можуть знайтись якісь видання, котрі допоможуть вашим конкурентам відбити пасажирів у вас? Літаки — такого самого класу, але ж є й інші складники безпеки і сервісу?

— Тут усе просто: треба добре працювати. Щоб нікому не дати навіть щонайменшого приводу для компрометації. Це — аксіома.

І ще: ви здивуєтеся, але між нами й австрійською авіакомпанією немає різкої конкуренції. Навпаки, ми — співпрацюємо. Настільки серйозно, що квитки на частину місць у наших літаках продає австрійська авіакомпанія, а ми — на певну кількість місць на її рейси. Тож кожний взаємно зацікавлений у поліпшенні роботи партнера. «Болівар не витримає двох» —це психологія періоду дикого капіталізму, а тут, в Австрії, вельми цивілізоване і гуманне суспільство, де вміють чесно співробітничати і гармонізувати, а не протиставляти інтереси. Нам тут є чого навчатися. Та й ми не вчора з дерев спустилися.

— Так, це видно й з тих рішень, за допомогою яких утвердилися «Міжнародні авіалінії України».

— Мені взагалі здається, що час перестати посипати голову попелом: ох, Україна здає позиції, зазнає збитків тощо. Слід з оптимізмом працювати. Гадаю, економічне падіння України закінчилося. Україна, безперечно, увійшла в стадію накопичення сил для якісного ривка за нових, цивілізованих умов. На нас тут дивляться із зростаючою повагою як на мирну країну з добрим і працелюбним народом. Підкреслю: ми — державна авіакомпанія. Контрольний пакет акцій належить Фонду держмайна України. Ми —національний перевізник, зареєстрований у себе вдома. Так що можна працювати для країни, навіть якщо почати без долара в кишені..

Розмову вів Вадим БІЛУН.

Інформатика: вихід на світові магістралі

У листі Голови Верховної Ради Олександра Мороза Президентові НАН України Борисові Патону (стосовно подальшого розвитку комп'ютеризації роботи парламенту), зокрема, говориться, що «... плідна співпраця секретаріату Верховної Ради з інститутами НАН України, зокрема, Інститутом проблем математичних машин і систем, дала змогу створити ряд унікальних інформаційно-аналітичних систем («Законопроект», «Рада» та інші), що не мають аналогів у парламентах інших країн. Використання цих систем сприяло підвищенню рівня обгрунтованості нормативних актів, скороченню технологічного циклу розробки законів і доведенню їх до широкого кола користувачів, синхронізації взаємодії учасників законотворчого процесу, повнішому використанню досвіду зарубіжних країн, значній економії часу і коштів... Ці результати стали особливо відчутними в конституційному процесі, під час голосування та прийняття Конституції Верховною Радою, на чому неодноразово наголошували зарубіжні та вітчизняні фахівці на міжнародних конференціях та семінарах...»

А ось що сказав, ділячись враженнями, Володимир Семиноженко — міністр у справах науки і технологій: — Сьогодні, як ніколи, назріла необхідність створення досконалої інформаційно-аналітичної системи для верхніх ешелонів державної влади. Адже ціна прийнятих рішень на цьому рівні дуже висока. Державному керівнику постійно надходить величезна кількість різноманітної і часто суперечливої інформації. Її необхідно швидко вивчити і проаналізувати. Ці вимоги задовольняє система інформаційно-аналітичного забезпечення законотворчої та правозастосовної діяльності Верховної Ради України. Якби не комплекс «Рада», наприклад, — навряд чи вдалося б прийняти у такий стислий термін нову Конституцію. Адже, скажімо, в історичну «конституційну» ніч відбулося понад 800 депутатських голосувань.

Інформаційно-аналітична система Верховної Ради і, зокрема, комплекс «Рада» майже ровесники нашої молодої держави. Їх, за терміновим завданням, створено п'ять років тому під егідою учених Інституту проблем математичних машин і систем Національної Академії наук України. Це принципово нова розробка. До речі, парламентарії російської Думи лише кілька місяців тому отримали можливість працювати із схожим комплексом.

Але життя вимагає створення нових інформаційних систем. Одне із завдань Міністерства у справах науки і технологій України — пошуки, залучення і вдосконалення нових розробок в інтересах вищого управління держави.

Думка народних депутатів також однозначно позитивна. — Свою депутатську діяльність, — говорить Сергій Кириченко, — не уявляю без повсякденного користування послугами центру комп'ютеризованих інформаційних систем Верховної Ради України. Зокрема, без бібліотеки баз даних: «Електронний бюлетень», «Право», «Картотека», «Нормативні акти України» та інших. Персональний комп'ютер, автоматизоване робоче місце правника, під'єднане до мережі, у тому числі до світової, стали немов невід'ємною часткою мого інтелекту.

Порівняльний аналіз законодавства зарубіжних країн та можливість використання міжнародної мережі «Інтернет» дозволяють враховувати світові надбання законотворення. Завдяки цьому в ході роботи Тимчасової спеціальної комісії з доопрацювання Конституції стало можливим зіставляти положення конституцій десятків зарубіжних країн з правовими нормами, які закладалися в наш Основний Закон.

— Повнота й оперативність роботи з пропозиціями, синхронізація зусиль народних депутатів та інших учасників підготовки й прийняття Конституції України, — вважає Михайло Сирота, — стали можливими завдяки ефективному використанню комп'ютеризованої інформаційно-аналітичної системи Верховної Ради.

Це — якщо трохи емоцій. А без них? Перший заступник керівника секретаріату Леонід Шараєв навів такі дані про ефективність автоматизації законотворчого процесу та правозастосовної діяльності:

— виконано всього завдань з інформаційно-аналітичного забезпечення народних депутатів і підрозділів Верховної Ради понад 70 тисяч, у тому числі за 1994 рік близько 21 тисячі, 1995 — 22,5, за 10 місяців 1996 року — 30,6 тисячі. Роботи здійснювалися з використанням комп'ютеризованих комплексів:

— «Законопроект» (обробка проектів на всіх стадіях їх проходження від реєстрації, підготовки тексту, порівняльних таблиць до прийняття документів і розповсюдження їх через комп'ютерну мережу);

— «Закони та підзаконні акти України» (еталонна база законів, указів і розпоряджень Президента, декретів, постанов Кабінету міністрів, нормативних актів міністерств і відомств). Усього введено і постійно підтримується в контрольному стані понад 20 тисяч документів;

— «Законодавство зарубіжних країн» (бази даних, отримані за міжпарламентським обміном за допомогою мережі «Інтернет»);

— «Рада»;

— «Вибори»;

— «Інформаційні агентства»;

— «Графіт» та інших — усього понад двадцять комплексів.

Здійснюється щоденне видання «Електронного інформаційного бюлетеня» — бібліотеки баз даних. Вийшло понад 600 випусків. Впроваджується технологія тиражування його на компакт-дисках.

Забезпечуються технічне та програмове обслуговування, контроль виконання доручень, обробка кореспонденції, листів громадян, нарахування зарплати, кадрової інформаційної системи, електронної пошти. Обслуговуються понад 500 комп'ютерів на робочих місцях та комп'ютерної мережі.

Налагоджено обмін інформацією з міністерствами, відомствами, організаціями та установами з питань законотворчої та правозастосовної діяльності (близько 3 тисяч постійних абонентів в Україні). Змонтовано і здано в експлуатацію комп'ютерну мережу (300 робочих станцій) з можливістю виходу в світові магістралі.

Особливо хотів би підкреслити значення комплексу «Рада». Крім усього іншого, він дає можливість оперативно аналізувати розстановку сил у депутатських групах і фракціях. І під час голосувань це допомагає народним депутатам вірніше орієнтуватись у складних ситуаціях.

А взагалі завдяки комп'ютерному центрові здійснюється по суті майже повне інформаційно-аналітичне забезпечення законотворчого процесу та правозастосовної діяльності.

Микола ХОЦЬКИЙ,
головний консультант
Верховної Ради України.

У номер

Київ

Відставка перших у ВМС

22 жовтня на службовій нараді в Міністерстві оборони України розглянуто підсумки перевірки Головною інспекцією МО стану справ у Військово-Морських силах України. Після заслухання та отримання завдань на виправлення викритих під час перевірки недоліків заступник міністра оборони, командувач ВМС України віце-адмірал Володимир Безкоровайний та заступник командувача контрадмірал Олексій Риженко подали міністрові оборони України рапорти з проханням про звільнення від виконання посадових обов'язків за станом здоров'я. Після співбесід з адміралами генерал-лейтенант Олександр Кузьмук прийняв рішення задовольнити їхні прохання.

Начальника штабу ВМСУ контр-адмірала Миколу Кострова усунено з посади рішенням міністра оборони України за недоліки у роботі, повідомляє прес-служба МО.

Варшава

Зустрілися колеги

Триває дводенний офіційний візит міністра оборони України Олександра Кузьмука до Республіки Польща.

Генерал-лейтенант Олександр Кузьмук мав офіційну зустріч зі своїм польським колегою Станіславом Добжаньські. У центрі уваги були питання зміцнення європейської безпеки та покращення двосторонніх контактів у військовій галузі, які встановилися між Україною та Польщею. Обговорювалися проблеми військово-технічного співробітництва, участі підрозділів двох країн в операціях ООН, розширення НАТО.

Олександр Кузьмук та Станіслав Добжаньські підписали Додатковий протокол до Угоди між Міністерством Національної оборони Республіки Польща і Міністерством оборони України про співробітництво у військовій галузі та Спільне комюніке.

Харків

Облігації рятують від проблем?

З 1 грудня в Харкові почнеться розміщення облігацій другої міської позики на загальну суму 4,0002 млн. гривень. Таке рішення прийняла сесія міської ради.

Облігації буде випущено двома серіями: номінальною вартістю 300 грн. у кількості 12 334 штуки та номінальною вартістю 30 грн. у кількості 10 000 шт.

Згідно з умовами розміщення облігацій відсотки за цінними паперами будуть сплачуватися щокварталу. Облігації міської позики мають вільний обіг на ринку цінних паперів та розміщуються на добровільній основі на території Харківської області.

Планується, що кошти від розміщення облігацій другої муніципальної позики буде спрямовано на реалізацію прибуткових міських програм, зокрема, на програму енергозбереження та транспортну, повідомляє Інтерфакс-Україна.

Сергій ЛАВРЕНЮК, «Голос України»

УСПП і податки

Звернення тижня

Український союз промисловців і підприємців (УСПП) традиційно вважається досить впливовою структурою в нашій політико-економічній системі. Хоча б тому, що свого часу з крісла президента УСПП в крісло Президента України пересів Леонід Кучма. Тож і сьогодні союз небезпідставно вважає, що його буде почуто. Днями своїми думками про бюджетну, податкову та промислову політику із журналістами поділився президент УСПП Анатолій КІНАХ.



—На жаль, доводиться констатувати, — зазначив він, — що справдився прогноз УСПП — програму діяльності уряду прийнято як політичний документ. Але ж головний політичний документ — Конституція України — у нас вже був. Ми очікували на конкретні кроки в напрямі створення конкурентоспроможної та ефективної економіки, а натомість маємо ситуацію, коли проект бюджету на 1997 рік сформовано фактично на основі старої податкової системи, яка руйнує економіку України. До того ж, плановано запровадити нові податки на майно підприємств та громадян.

УСПП не може миритися з цією ситуацією, вважаючи, що першим кроком на шляху відновлення потенціалу промисловості та сільського господарства має стати зниження рівня оподаткування. Причому ця проблема постала не сьогодні — ще у грудні 1995 року Верховна Рада України прийняла постанову, яка передбачала зменшення податкового пресу на вітчизняного товаровиробника. Однак її так і не було виконано. Нереалізованими залишилися і укази Президента з цього приводу. Тож доводиться констатувати, що курс на підтримку вітчизняного виробництва поки що не підкріплений на правовому та фінансовому рівнях. Саме тому УСПП вважає, що до початку 1997 року потрібно прийняти ряд змін. Скажімо, щодо порядку формування державних фондів за рахунок зниження рівня оподаткування фонду оплати праці. На думку Анатолія Кінаха, це сприятиме зниженню собівартості продукції, зростанню заробітної плати та піднесенню конкурентоспроможності вітчизняної продукції. Також пропоновано прийняти такий закон про оподаткування прибутку підприємств, який би відповідно до практики країн ринкової економіки передбачав відмову від авансової сплати податків, від визначення бази оподаткування як різниці між валовими доходами та валовими витратами, забезпечував би прискорений порядок нарахування амортизаційних відрахувань. Не все гаразд і з податком на добавлену вартість — діюча модель не забезпечує своєчасного повернення переплаченої його частини. Крім того, УСПП пропонує запровадити на період виходу економіки з кризи тимчасовий мораторій на введення податку на майно підприємств та громадян, надати податковій системі стимулюючого характеру, передусім у сферах інвестиційної діяльності, малого та середнього бізнесу. Але все це тільки підтверджує думку про необхідність комплексної реформи податкової системи України. Бо за нинішньої, яка дозволяє через прямі та непрямі податки вилучати в підприємств більш як 80 відсотків валового внутрішнього продукту, їм не вижити.

Микола НЕЧИПОРЕНКО, «Голос України»

Розсекречені таємниці космосу

Ювілей тижня

Виповнилося 85 років від дня народження Михайла Янгеля — засновника і багаторічного керівника відомого в усьому світі конструкторського бюро «Південне», творця унікальної космічної техніки.

Мало відомо, що у колишньому Союзі колектив Михайла Янгеля конкурував з конструкторським бюро Сергія Корольова.

Спочатку саме в лабораторіях КБ «Південне» засекречено розробляли чотири покоління бойових ракет, які свого часу становили «щит і меч» радянських військ стратегічного призначення.

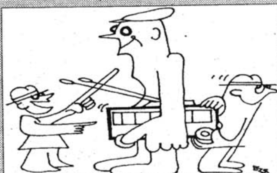
Однак згодом на базі міжконтинентального балістичного озброєння на «Південмаші» створили ракетоносії, принципово відмінні від розробок С. Корольова — із застосуванням твердого та з висококиплячими компонентами палива, що врешті-решт і забезпечило нам неабиякі успіхи в підкоренні космічного простору. А коли ще й бездоганно виконав свою програму первісток відомої серії штучних супутників Землі «Космос», КБ Михайла Янгеля створило майже чотири сотні різноманітних космічних апаратів, котрі побували на навколоземних орбітах. Дніпропетровцям належить пріоритет, зокрема, в програмах «Інтеркосмос» та «Океан».

З нагоди ювілею Михайла Кузьмовича Янгеля групу журналістів уперше запросили на прес-конференцію в досі недоступну святая святих. І ми дізналися, що, скажімо, свого часу Радянський Союз готувався першим побувати на Місяці. Дніпропетровцям доручили конструювати модуль, який би там «приземлився» з космонавтами на борту. Завдання виконали. Однак американці нас випередили. А основна заслуга Михайла Янгеля і його однодумців-соратників — створення в Україні передового і потужного ракетно-космічного виробництва з надійними науково-дослідними тилами.

Але чи не втрачаємо ми тепер того, що маємо? — ось питання, котре хвилює нас усе. Нинішній генеральний конструктор КБ «Південне» Станіслав Конюхов не заперечує: труднощі є. Але насамперед тому, що для багатьох західних держав Україна стала небажаним конкурентом. Все ж є надія, що епоха Михайла Янгеля матиме своє продовження. Нині Україна разом з США, Росією та Норвегією розробляє спільний космічний проект «Морський старт».

Дніпропетровськ.

Дошка пошани



Маршрут на Шведську...

Уявляєте картину: входить губернатор області у звичні апартаменти і не знаходить свого улюбленого робочого столу зі шкіряним кріслом... Розпорядженням із Києва його вимріяні конторські меблі відписано, чи то пак подаровано, мерові міста. З нагоди ювілею останнього і відкриття (ну, скажімо) нового тролейбусного маршруту Диканька — Шведська могила.

Бідолаха-губернатор, не витримавши такої наруги, хапає каністру бензину і обіцяє віддати богові душу разом зі своїм осиротілим кабінетом...

Вам смішно?

У полтавця, водія Володимира Братішка на очах бриніли сльози, коли він з каністрою в руках прямував до свого робочого місця — новенького тролейбуса. Цю машину ще ось-ось недавно, у вересні, під фанфари, на очах здивованого і товченого-перетовченого пасажиропотоку батьки області й міста передавали Володимиру. Передавали урочисто й пишно, з «колом пошани» самого губернатора за кермом одного з п'яти тролейбусів від рідного «Південмашу».

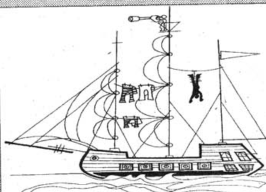
Ви спантеличені?

Володимира Братішка теж вибило з колії повідомлення, що тролейбус, якого він власноручно доводив до пуття, «батьківський комітет» вирішив передарувати. Тепер уже не менше товченим кременчужанам. З нагоди 425-ліття міста.

У безвиході Братішко зачинився в салоні і пригрозив підпалити себе і машину. Від пережитого стресу у Володимира просто на робочому місці стався серцевий напад...

Вам гірко?

А ось у Полтаві гомонять, що недовго світитиме щастя кременчужанам. Іменний тролейбус панятиме на новий, по-батьківськи випещений і перспективний маршрут Диканька — Шведська могила. Як подарунок! На радість основним пасажирам — мешканцям будинку для божевільних, що на Шведській. Гарантуємо, радість буде невимовною — і з каністрою в руках...



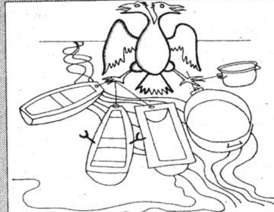
Один в морі воїн!..

— Чув!?.. Їхня Дума таки прийняла закон про припинення поділу ЧФ...

— ?!

— Проголосували майже одностайно: за — 334, проти — 1.

— Один?! Тоді треба хвилюватися за його здоров'я... Лисенко, Жирик — сам знаєш!..

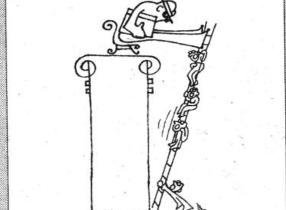


Персоні грата мерові Ю. Лужкову

Пишу вам від імені по порученію русскоязичного насєлєнія — баби Горпини, дядини Килини і Ємелі Рондундо, ну того, що на хуторі наш руський флаг вивісив. Знаєте, обида бере за наш регіон. Ви там усе про Севастополь, як руський город, воду у ступі товчите. І подозрєнія не маєте у Кремлях, що коріння то ваше, тоєсть, дванадцяте коліно Лужкових отут на Житомирщині. Не вірите, думаєте з похмілля у діда джмелі гудуть (так не дала стопку, стерво, Горпина, кредит довєрія, бачте, у неї кончився), гляньте на карту. Топографіческую — 1:200 000. І не Кримську —Житомирської області. Бачите — річка Свинолужа. Так я оце до чого веду? Вам надо в кратчайшії строки повернутися лицем саме до нашо-вашої рідної Свинолужі і її берегового насєлєнія — баби Горпини, дядини Килини і Ємелі Рондундо, ну того, на хуторі... А ще надо оголосити увесь свинолужський басейн ісконно руськой територією і неможливості поділу дядькових човнів та корит. А всіх хом невіруючих відіслати до дядини Килини, їй вломку всілякі свинолиські історії. До речі, це вона й видала: «А цей Лужков не родич отого Свинолужа, який у 1201 році річку убрід переходив та утопився?..» Відтоді вона так і зветься...

З поклоном і великоруським привітом Іван Лужников. Якщо будете шукати по вуличному, тут я — Іван Нужников..

22 октября 1996 г.



Лихо з розуму...

У війні між верхніми ешелонами влади Білорусі поки що перемир'я. Президент Олександр Лукашенко бився за свій проект Конституції й улюблене червоне число календаря референдуму щодо неї — 7 листопада. Верховна Рада пропонувала свою дату референдуму — 24 листопада.

Під тиском «ворогів» із заходу і сходу Лукашенко здався. Погоджуючись на осоружне президентській душі 24 листопада, він заявив, що «готовий зберегти мир у республіці ціною свого розуму...»

Що й казати, крок відчайдушний: задля миру — втратити розум. Це коли він є...

Черговий по «дошці» Віталій СУДДЯ.
Мал. Володимира ВАСЬКОВЦЕВА.

Сергій ВЛАД, диригент

Музиканте, душу не ятріть!

Алегорія тижня

БЮДЖЕТНА прелюдія зі звичним соло міністра фінансів минулого тижня, як відомо, закінчилася конфузом. Тому звітний тиждень народні депутати присвятили доопрацюванню і погодженню з Кабінетом міністрів партитури зведеного бюджету на 1997 рік.

Завдання, треба сказати, архіскладне. Бо, за твердим переконанням бюджетної та цілої низки профільних комісій парламенту, прелюдія була приречена на провал через нестрункість макроекономічних тем. Головну з них — валовий внутрішній продукт, —аналізуючи баланс зовнішньоторговельної діяльності, поставили під сумнів на Президії уряду вже цього понеділка. Справді, враховуючи значну частку імпорту в товарообороті держави, логічно було б керуватися в бюджетних розрахунках іншою категорією — валовим національним продуктом. Утім, за нинішніх обставин це навряд чи сприяло б покращенню бюджетного твору, хіба що деякі ноти в нашому оркестрі залунали б раптом без фальші. Штука в іншому: як зіграти, якщо багатьох нот просто бракує в чинному законодавстві, а оркестр вже кладе пальці на клавіші? Наприклад, податку на майно громадян і підприємств ще не ввели, а він вже в партитурі. І хіба бракує однієї-двох нот? У який спосіб формуватимуться місцеві бюджети наступного року, можна з'ясувати тільки прийнявши закон України «Про місцеве самоврядування» з яскраво вираженим політичним акцентом. Але парламент і адміністрація Президента України ще не з'ясували, хто Моцарт, а хто Сальєрі, і тому невідомо, чий законопроект покладуть на музику. І коли, зрештою, буде схвалено закон України «Про формування і виконання місцевих бюджетів».

А поки що народні депутати погоджували з Кабінетом міністрів, яку роль відвести територіям — других чи третіх скрипок. Нікуди території не дінуться — гратимуть як по нотах, дарма, що фальшивих і старих. Не породили ми ще композиторів, здатних написати бюджетну партитуру без нот, але на замовлення мільйонів трудящих, під тиском обставин, але з врахуванням смаків мільйонів шанувальників музики. Не маємо й віртуозів-міністрів, які з першого акорда розуміли б тему, підхопили її і надихнули на струнку гру оркестрантів. А вони, оркестранти, на халяву грати не бажають — вимагають понад 3 мільярди заробленних в оркестровій ямі гривень. Тут тобі і шахтарські ударні, і профспілкові тромбони, і пенсіонерські дудки... Що не соліст —вимагає більш оптимістичної, людяної музики. І в кожного свій слух, смак, запити... Диригент каже, що визнання бюджетного твору не за горами — нас очікує економічне зростання на 1,7 відсотка. Оркестрова яма виграє дере-мі-до-ре-до, що означає «А ну вас із вашим бюджетом». І тицяє перед очі бюджетну партитуру 1996 року: обіцяли реальне скорочення ВВП на відсоток, а виходить, що він схудне мало не на десять відсотків, вір тепер у розповнення...



Чому ж, власне, й не повірити, якщо народним депутатам цього тижня таки вдалося відшукати оті 4 мільярди гривень, які бракувало, на думку голови Комісії з питань бюджету ВР Миколи Азарова, для збалансування представленого урядом законопроекту бюджету, а заодно й істотно поглибити урядові копанки для покриття дефіциту зведеного бюджету! Потреба в цьому неабияка. Якщо ми позбуваємо себе як солістів, гривню — як національну грошову одиницю і власне музику — без якої нема життя.

Валерій ДРУЖЕНКО, «Голос України»

На цукровому фронті без перемін

Тривога тижня

ВЛАСНЕ, зміни є. Буряки на полях, хоча і з труднощами, проте копають, і солодкий пісок сяк-так виробляють. Але в головному (про це «ГУ» вже писав) — усе по-старому. Сільгоспвиробник, як і раніше, намагається відвоювати, всупереч осінній негоді, якомога більше корінців у зими, що надходить, а багато вітчизняних цукроварень і дотепер простоюють, так і не спромігшись розжитися потрібною кількістю сировини.

Згідно з планом, до 25 жовтня польові роботи зі збирання буряків мали закінчитися. Проте, «біле золото» зняли лише на 67% площ. Під культурою залишилося 429 тис. га.

Із шести областей, які в нинішньому сезоні виділили під буряк понад 100 тис. га, сотенну межу подолали лише вінничани. Начальник управління технічних культур Мінсільгосппроду Петро Пасічник сподівається, що в більшості регіонів усі цукрові буряки викопають до 31 жовтня. Але це, якщо... Якщо пальне матимуть — без нього у тій самій Вінницькій області чотири райони «простоювали» у золоті погодні днини. Якщо погода буде сприятлива, — а синоптики нічого втішного не обіцяють. Якщо швидкість не зменшиться: добові темпи збирання цукристих, здебільшого через дощі, зменшилися по Україні до 42,7 тис. га. До речі, в областях показники швидкості різняться. Наприклад, Київська обробляє за добу по 3 тис. га площ, а отже, польові роботи на буряковому полі сягнуть тут свого апогею до 28 жовтня. Ну а на «спідометрі» Запорізької — 0,15 тис. га на день. З таким розгоном господарники області копатимуться на своїх 6 тис. га, в кращому разі, до 20 числа наступного місяця. Добре, що район цей не буряковий, вирощує культуру тільки для власних потреб.

Утім, видобути корінці — півсправи. Треба їх ще вивезти. На полях цієї — такої потрібної для заводів — сировини, що назбиралася здебільшого з причини дефіциту пального й транспорту, не багато не мало —2767 тис. тонн. Щоб «евакуювати» усе добро, потрібно щонайменше 10 днів. Проте між «копати» і «вивозити» господарники поки що вибирають перше. І це зрозуміло: адже не будеш «видобувати» культуру з-під снігу. Ось тільки таке лежання бурякам не на користь. Підмерзають вони, в'януть — і втрачають цукристість. До речі, вміст цукру, з розрахунку на тонну коренеплодів у США та Західній Європі на 20—30% вищий, ніж у нас. І не дивно. Тамтешні заводи працюють суто на свіжовикопаній сировині. Нікому й у голову не спаде «маринувати» воістину «золоті корінці» в буртах або кілька тижнів поспіль тримати викопане в полі. Для вітчизняного ж сільгоспвиробника це об'єктивна реальність.

Михайло НИКОНЕНКО, журналіст

Пропозиція тижня

Не хочу в чиновники! Стану менеджером

Але для того потрібні знання. І грунтовні. Їх можна буде отримати у Національному технічному університеті (донедавна — Київський політехнічний інститут) на факультеті соціології, починаючи з наступного навчального року.

У цьому престижному вузі готуватимуть спеціалістів за фахом «адміністративний менеджмент» для організаційно-управлінської, планово-економічної та науково-дослідницької діяльності в сфері державного управління всіх рівнів. Як, зрештою, і для управління приватними фірмами.

З'явиться можливість набути ще одну нову спеціальність — «соціальна робота». Майбутні фахівці матимуть змогу професіонально працювати з різними соціальними, регіональними та етнонаціональними групами. А також з конкретними особами, які потребують соціальної допомоги та захисту.

До вступних іспитів ще далеко. Але ті, хто має намір обрати такі спеціальності, уже сьогодні можуть зробити крок до своєї мети. На факультеті завершується формування груп підготовчого відділення.

Володимир КРАСНОДЕМСЬКИЙ, «Голос України»

Згадав, бо не міг мовчати

Книга тижня

Про злочини німецько-фашистських окупантів на українській землі, про гітлерівські табори смерті вже написано-сказано чимало. Як, зрештою, і про «гулагівську імперію», де загубилися-щезли сліди мільйонів наших співвітчизників. Але такої книги, якою є «Розлука» Степана Феденка, що побачила світ у видавництві «Смолоскип», наша, вітчизняна, мемуарна література досі не мала.

Ідеться про солідні спогади — понад п'ятсот сторінок — колишнього учасника оунівського підпілля, який разом з батьком потрапив до рук фашистських карателів, пройшов через пекло концтаборів, здобув на чужині освіту і тепер живе разом з родиною у США. Трагічна доля спіткала батька автора — Івана Феденка — у повоєнні роки. Після повернення з німецької неволі його невдовзі арештовує МДБ за співпрацю з українськими повстанцями і на довгі роки кидає за колючий дріт концтабору, а його сім'ю вивозять у Сибір.

Спогади Степана Феденка показують звірячу суть фашизму — незалежно від кольорів, оте страшне нищення гітлерівцями національно-патріотичних сил, які прагнули незалежної України і вмирали в ім'я її воскресіння. Книга колишнього підпільника і в'язня переконливо спростовує твердження радянських ідеологів, начебто українські націоналісти прислужували гітлерівському режимові. Так, на початку війни гітлерівської Німеччини з Радянським Союзом вони покладали певні надії, що переможний наступ німецької армії допоможе їм відродити незалежну Україну. Та коли такі сподівання не справдилися, ОУН розпочала нещадну боротьбу з окупантами — і це сьогодні видно з багатьох документів. Зокрема, і німецьких.

Свої спогади автор присвятив світлій пам'яті батьків — Февронії й Івана Феденків. Але книга звернена передусім до молодого покоління. Бо вона передусім вчить, як завжди відчувати себе українцем і залишатися ним. Навіть під загрозою смерті.

Справді-бо, як влучно зауважив директор видавництва «Смолоскип» Осип Зінкевич на презентації «Розлуки» в Будинку літераторів, ця книга створена нашою бездержавністю.

Але тільки в незалежній Україні вона могла побачити світ, що і сталося.

Ольга ВАУЛІНА, «Голос України»

Осіння мобілізація: рятуйся хто може!

ЧЕРГОВЕ поповнення — 81120 новобранців — вилляється до лав українського війська цієї осені. Як повідомив начальник управління призову й комплектування головного організаційно-мобілізаційного управління Генерального штабу Збройних сил України полковник Анатолій Кобась, з 15 листопада почнуть їх відправляти до місця проходження служби.

Призов тижня

Не секрет, що виконувати свій громадянський обов'язок поспішають далеко не всі юнаки призовного віку. Аби відсунути або й зовсім уникнути суворих армійських буднів, несвідома молодь кидається в «біга», нашвидку одружується, народжує дітей (бажано двох), симулює хвороби тощо. Аби уникнути таких хитрощів, військове відомство підготувало низку поправок до чинного законодавства. Пакет пропозицій нині перебуває на розгляді Кабінету міністрів України. Зокрема, йдеться про приведення у відповідність з життєвими реаліями Закону України «Про адміністративну відповідальність». Донедавна за порушення призовної дисципліни громадянин мав сплатити штраф у розмірі 60 тисяч крб. Відтепер штрафи нараховуватимуть, виходячи з неоподатковуваного мінімуму — 170 грн. Тож недисциплінованому призовникові слід подумати про фінансові можливості мами й тата. Більше того, злісні «ухилянці» від виконання громадянського обов'язку притягатимуться до кримінальної відповідальності по лінії військової прокуратури: не встигнувши стати солдатом, несвідомий новобранець має всі шанси опинитися на лаві підсудних. Таким юнакам працівники міліції за погодженням з прокурором виявлятимуть особливу честь — доставляти під вартою до призовного пункту. Як бачимо, Юріїв день у нашій армії буде скасовано...

За словами полковника Кобася, щоб гідно провести осінню призовну кампанію, Міністерству оборони потрібно 4,5 млн. грн. Поки що одержано лише 0,5 млн. Вихід зі складної фінансової ситуації військовики пропонують шукати в місцевих бюджетах. До речі, саме за рахунок казни місцевих адміністрацій відбувається мобілізація солдатів строкової служби, хоча такий вид «доброчинності» нині законодавчо не затверджено. Мінфін вважає, що «такий крок погіршить фінансування Збройних сил України», але сам грошей не дає.

А за такого ставлення до армії, коли не вистачає грошей на її комплектування, на проведення заходів зі скорочення чисельності військовиків, на технічну модернізацію, не кажучи вже про нову техніку, яка не надходила до парку української силової структури вже протягом п'яти років, годі й говорити про професійну, мобільну армію. Більше того, на думку міністра оборони Олександра Кузьмука, під сумнів поставлено обороноздатність країни, її безпеку.



У цьому контексті недоцільним є перехід на контрактні засади. Нині за контрактом у ЗС України служать лише 18% від загальної кількості військовослужбовців. І, чесно кажучи, бажаючих не так уже й багато. Причина —у соціальній дестабілізації, низькій заробітній платі (150 грн. на місяць), відсутності житла. До питання про контракти військове міністерство має намір повернутися не раніш, аніж буде виконано програму розбудови й розвитку Збройних сил України, тобто не раніше 2005 року.

А поки що на призовних пунктах країни законодавці військової моди пропонують юнакам класичні стрижки «під нуль», зелені «хабешки» й модерновi кирзачі.

Микола НЕЧИПОРЕНКО, «Голос України»

... Але ж розв'язка настане!

У МЕНЕ за останні два роки у шухляді столу зібралося понад півтора десятка початків. Як це розуміти? До блокнотів потрапляли суперечливі факти нинішніх перипетій, які підказували гострі, злободенні теми, спонукали замислюватися, робити висновки. За гарячими слідами-враженнями починав писати статті або полемічні роздуми, але на завтра мусив братися до нових і ніби більш важливих тем. А ці так і лишалися незавершеними, ніби на потім: знайдуться, гадав, ще час, наснага та бажання й обов'язково повернуся до них.

Тому, вперше у власній журналістській практиці, вирішив віддати до друку кілька своїх незавершених тем публікацій. Може, і їх буде досить, аби суспільство наше прозрівало, не було глухим і не мовчало про те, що йому болить? І, як раніше казали, щоб силою громадської думки «вживало заходів».

Об'їзна в межах реформ

Мене попереджували про надмірну «прискіпливість» Токмацької автоінспекції. Упереджену себто. Мовляв, «даїшники» неодмінно зупинять і, порушив чи ні правила дорожнього руху, доведеться платити данину-«стягнення». У них, очевидно, інших клопотів, пов'язаних із забезпеченням порядку на дорогах району, немає, крім як поживитися за рахунок подорожніх до моря...



Не беруся судити, наскільки це спостереження відповідає дійсності, бо навіть переконлива статистика бувалих у бувальцях водіїв може ще нічого не значити, але зі мною, дійсно, трапилась оказія. Хоч через сам Токмак, по суті, й не проїжджав — дорога відразу повела поза містечком степом, де праворуч —городина, ліворуч — кукурудзиння. Коли гульк, на добряче витоптаному п'ятачку під «причілком» лісосмуги стоять автоінспектори і зупиняють. З'ясовую, в чому я завинив.

—Швидкість перевищив, — пояснили. — Адже у нас об'їзна дорога в межах міста...

Міста, власне, не видно було, та я не став сперечатися. Як і не писав би про свої підозри в хитрості токмацьких автоінспекторів, які виникли, бо хоч і явно винахідливо придумано ловити тут порушників автомобільного руху, та однак спробуй спростувати: все в рамках правил. Але доки потім їхав до Бердянська, таки підступна — для необізнаних, принаймні, з місцевими особливостями водіїв — токмацька пастка викликала в мене несподівану асоціацію й запитання: чи не здається вам, що ми всі сьогодні не з власної волі, а вимушено рухаємося не прямою, а викривленою об'їзною дорогою соціальних та економічних реформ, оскільки декому це вигідно? Адже на ній цим декотрим вдається всіма правдами і неправдами відхопити передусім для себе пожирніший шматок — хіба не так?

Знаючи, приміром, як на селі затискують охочих стати фермерами, а тим часом на «законних» підставах тишком-нишком уже поділили землю, чималими ділянками обдарувавши «вибраних», знаючи і про підспудні течії приватизації, коли найласіше давно має власників, і ще про багато дечого неправедного і навіть майже кримінального, перед чим наші правоохоронці безсило пасують, я таки думаю, що ми, дійсно, мчимо, «перевищуючи» дозволену швидкість, коли довкіл нічого й не розгледиш, об'їзною реформ...

Коли ризик — справа неблагородна

Письменника Віктора Васильовича знаю давно. Особливо став поважати свого земляка відтоді, як мій син ще в «середньому шкільному віці» з захопленням читав його фантастичні й пригодницькі романи та повісті. Тоді я й дізнався, що Віктор Васильович —кандидат хімічних наук. Працював в одній з провідних лабораторій хіміко-технологічного інституту, і колишні його колеги досі шкодують, що облишив науку та подався в літературу.

А це розпочалася виборна кампанія, і Віктора Васильовича висунули кандидатом в депутати. На зустрічі з виборцями він пояснював, чому дав згоду балотуватися.

—Не так у нас усе відбувається, як належить, — говорив. — Я за реформи, ринкову економіку й приватну власність, але за порядні, чесні, в інтерес нашого народу, з чим поки що у нас не все гаразд. Приміром, зустрічаю недавно свого знайомого по науці, з котрим аспірантуру закінчував і працював у лабораторії. Він, правда, раніше від мене залишив науку, спокусившись партійною кар'єрою. Тепер — бізнесмен, хоч швидше —просто комерсант. Відкрив фірму, що існує за рахунок всіляких «відкатів» та «дельт», на перепродажі товарів. Зате носить червоного піджака і їздить на іномарці. А я питаю його: як же це так, Борисе, що ми з тобою разом працювали, ходили до однієї каси отримувати свої дев'яносто ре, а тепер — у різних соціальних прошарках? Знаєте, що він мені відповів? Що, на відміну від мене, він дуже і часто ризикував та ризикує досі, а це — прибутковіше. Здогадуєтеся, що мав на увазі, говорячи про ризик?

Виборці з розумінням сприйняли одкровення Віктора Васильовича. А це значить, що й поготів необхідно швидше нам розібратися, хто та навіщо насправді склав «першу хвилю» нововявлених підприємців-бізнесменів в період «першонакопичення капіталу». І чи спроможні будуть ці першопрохідці незабаром прислужитися ринковим перетворенням в державі, її розбудові та економічному розквіту? Може, швидше навпаки, компрометуватимуть їх?

Сумне передбачення не позбавлене підстав...

Пільги не дійсні

Випадок, свідком якого довелося стати, мало назвати мерзенним чи дикунським. На проміжній зупинці біля парку Т. Шевченка чоловік похилого віку попросив водія маршрутного автобусу видати йому квиток. Водій простягнув руку: а гроші за проїзд?

—У мене пенсійна книжка, — почав нишпорити в кишені чоловік, аби дістати своє посвідчення.

Та водій не чекав — схопився раптом, мов ужалений, і гнівно почав лаятися. Далі схопив дідуся за комір сердито випхав із салону. Коли ж скривджений обурено запротестував, то наздогнав його вже на вулиці, знову схопив за барки й кілька разів ударив чоловіка об стовп.

—Хіба не грамотний, — навіжено репетував, — не читав, коли сідав, що мій автобус без пільг?

Пасажири були ошелешені, ніби ляпас дістався кожному. Ясно, що заступалися за чоловіка, соромили господаря автобуса. Та той лише виплескував свій гнів на всіх них. Мовляв, ось табличка, де чорним по білому написано, що пільги не дійсні, то чого ви від мене хочете? Щоб я безплатно, тобто «за свої», возив усіх підряд? Кому держава гарантує пільги, той хай з неї і питає, а я «линяти» не збираюся — і квит.

Справді, і в цьому приватному автобусі, і в безлічі інших приватних, яких зараз у місті мінімум вдвічі більше, ніж державних, є застережні таблички: «Пільги не дійсні». З'явилися вже навіть й орендні тролейбуси, на яких написано: «Без пільг». А випадок, про який розповів, винятковий і обурливий тільки своєю «розв'язкою». Бо непорозумінь, хоч і з менш кричущим фіналом, щодо цього, бодай на перших порах нововведень, доводилося спостерігати немало. Зараз «спокійніше»: пенсіонери, інваліди не осмілюються сідати в орендні чи приватні автобуси — їм туди вхід заборонено, — а принижено, майже як жебраки, стоять на зупинках і чекають рейсових. Якщо раніше ми лише читали, що десь там одні автобуси призначені тільки для «білих», а інші — для «чорних», то нині це відбувається, власне, і в нас.

Увагу на ситуації загострюю навмисне. Поява приватного громадського транспорту — явище зрозуміле і неминуче для теперішніх реалій. Мені зрозуміло й те, що вчорашній соціалізм надто багато наобіцяв людям усіляких пільг, оплачувати які у держави нині катма грошей. Але хіба винні ті, котрі усе своє життя та здоров'я поклали на карб «світлого майбутнього», що сьогодні ми, не червоніючи від сорому, з одного боку навперейми розбазарюємо та «прихватизовуємо» усе, створене ними, а з іншого — не спроможні забезпечити їм пристойну і гідну старість? Коли чую філософствування про найбільш соціально незахищені верстви населення, запитую себе: а від кого не захищені? Чи не від нас самих?

Якось природознавця Василя Пєскова запитали, якого звіра він найбільше боїться наодинці зустріти в лісі, то Василь Михайлович відповів: людину...

Дзвінок із майбутнього?

Для Петра Михайловича цей телефонний дзвінок був із минулого. Дзвонила Марія. Чого приховувати, що однокласниця — перша, ще юнача його любов. Мало не сорок років тому це було, а пам'ятається. Петро Михайлович знав: Марія блискуче закінчила інститут, мала успіхи в науці. Насамкінець працювала начальником відділу конструкторського бюро заводу, на якому Петро Михайлович тепер директор. Рік тому вийшла на пенсію, хоч на вигляд пенсіонеркою її навряд чи хтось би назвав. Просто пенсіонерів скорочували майже силоміць.

Марія просила нового директора прийняти її хоч на кілька хвилин, якщо можна. Петро Михайлович погодився на зустріч. І на призначену годину сам вийшов у приймальну, аби привітати. Але Марії не побачив. Тільки в куточку на стільчику скраєчку скромно сиділа якась змарніла, виснажена і наче залякана жінка...



— Має підійти Марія, — розгубився Петро Михайлович і назвав своїй секретарці прізвище жінки, на котру чекав, — то я на місці, хай заходить...

— Я тут, Петре, — раптом обізвалася жінка з кутка.

Петро Михайлович ще дужче розгубився і знітився. А запросивши до кабінету, почав поспіхом і чомусь незугарно вибачатися: я, мовляв, затурканий справами, не угледів, Маріє, тебе у приймальні.

— Не говори неправди, Петре, не треба, я все розумію, — спокійно сказала Марія. — Ти мене не впізнав. Я з учорашнього дня нічого не їла, і це не вперше. Ще й погано себе почуваю, а в лікарню зараз з порожньою кишенею марно потикатися.

Марія прийшла просити матеріальної допомоги від заводу, на якому сумлінно працювала. Довго не зважувалася, але припекло. Чоловік її помер, а дочці попався непутящий, давно залишив одну з двома дітьми. Фабрика, чи пак тепер акціонерна фірма, на якій дочка працює, ще в лютому зупинилася, відпустивши людей в безоплатні відпустки. То хіба проживеш на її, Марійну, пенсію? Заощадження ж спочатку знецінилися в ощадбанку, а потім геть пропали в одному з розрекламованих довірчих товариств...

Слухаючи все це, Петро Михайлович несподівано подумав, що дзвінок Марії насправді пролунав не з минулого, а з майбутнього. Але вже зовсім іншого, не того, на яке вони колись сподівалися в шкільні роки. Цікаво, а чи пишуть зараз у старших класах твори на тему, яким вбачають нинішні підлітки своє прийдешнє? Якщо пишуть, то яким вони його собі уявляють?

А чиє буде зверху?

Після того, як Михайло Горбачов визнав, що «партія відстала від перебудови» — пригадуєте цей «драматичний» етап в процесі, який «пішов»? — багато хто з комуністів почав, схоже, передчувати грядущу кончину їхньої організації. На одному з останніх в історії КПРС пленумі ЦК популярного тоді Олександра Яковлева істерично, майже гуртом, звинуватили, що він сплюжив і розтоптав комуністичну ідеологію.

— То така ідеологія була, — сказав Олександр Миколайович, — якщо одна людина в лічені місяці нічого живого від неї не залишила...

Та я не про ідеологію хочу говорити. Я про те, що сьогодні практично у кожному райцентрі й місті та містечку саме вчорашні компартійні діячі місцевого масштабу кинулися у бізнес і підприємництво, а далі і в приватизацію. Всі реформаторсько-ринкові закони тільки для них, і ні для кого більше. Розгорнеш тепер телефонний довідник колишнього райкому чи міськкому, читаєш прізвища, а вони чисто всі збігаються з телефонними довідниками тієї чи іншої фірми. Навіть із негласними поки що списками найбагатших в даному регіоні людей.

Недавно один колишній компартійний секретар, у якого нині солідна приватна фірма, відверто так мені і заявив: «Та триста літ мені потрібна вітчизняна економіка та її робочі місця...» І дивувався з моєї наївності, що не розумію. Сказав, що був про мої розумові здібності вищої думки.

ТО ЧИ ЗБАГНУЛИ ми бридку анатомію застійних брежнєвських часів, коли так секретарі розбестили кадри, спотворили мораль, породили сваволля, беззаконня і вседозволеність? Для компартійних «вождів» усіх рівнів і штибів нічого не стало святого, крім власного благополуччя. А мусимо усе це з'ясувати і зрозуміти та розкласти по полицях. Зовсім не задля паплюження минулого, а задля виведення на чисту воду тих, хто його паплюжив.

Бо це важливо для нашого майбутнього. Якщо ми справді волімо чесної, порядної і пристойної демократичної цивілізованої і соціально зорієнтованої держави. Інакше, як говорив один кіногерой В'ячеслава Тихонова, пестунчик протрухлої учорашньої системи, їхнє справді завжди залишатиметься зверху.

Отже...

Дніпропетровськ.

Віталій АБЛІЦОВ, «Голос України»

Сталін сказав йому: «Ишь какой!»

ЕНЦИКЛОПЕДИЧНА ДОВІДКА. Дмитро ЗАТОНСЬКИЙ народився в Одесі 1922 року в родині партійного й державного діяча Володимира Затонського. Учасник II світової війни. З 1967 р. — член Міжнародної асоціації літературних критиків. У 1976-78 роках — віце-президент Міжнародної асоціації порівняльного літературознавства. З 1974 р. — член правління товариства Гете у Веймарі. Вивчає проблеми історії та теорії світового роману, розвитку зарубіжної літератури XX століття. Автор багатьох книжкових видань, зокрема автобіографічної повісті «Історія однієї долі».

I. Єдиний представник української наукової еліти в інтелектуальній Європі

— Дмитре Володимировичу, ви академік Національної Академії наук України...

— Так. А минулого року мав честь бути обраним як дійсний член до Європейської академії наук та мистецтв, яка розташована в місті Зальцбурзі (Австрія). На жаль, я там поки що єдиний представник нашої держави. Ця академія народилася, щоб налагодити інтелектуальне спілкування вчених нашого континенту, адже після зникнення двополюсності світу порушилися зв'язки, що налагоджувалися десятиліттями. Тепер об'єднуємося на гуманістичних принципах, творимо не політичну, а духовну єдину Європу.

— Ви відома людина в галузі літературознавства, знаєте європейські мови, друкуєтеся за кордоном. Чи зросла останніми роками активність у налагодженні контактів між науковцями України та світу?

— Уся проблема в тому, що немає потрібного для таких контактів фінансування. Наприклад, я зміг поїхати на збори Європейської академії, дійсним членом якої тепер є, лише за сприяння фонду Сороса. Тож спілкування з колегами доводиться здійснювати в основному за допомогою пошти.

— Якими преміями відзначені ваші дослідження?

— На батьківщині я одержав академічну премію імені Івана Франка. А міжнародні? Тепер російські відзнаки стали зарубіжними, то я маю премію імені професора Карельського, засновниками якої стали журнал «Иностранная литература» та Інститут Гете. Я підготував до наукового збірника «Континент Бернгардт», що вийшов в Австрії, дослідження, присвячене видатному австрійському письменникові Томасу Бернгардтові. Він у нас майже невідомий. Одного разу, можна сказати, випадково, його оповідання було надруковано у «Всесвіті».

— Хто імпонує вам з вітчизняних інтелектуалів XX століття?

— Олександр Білецький, Агатангел Кримський, Агапій Шамрай, Степан Савченко, Олексій Кундзіч... Значною постаттю був Максим Рильський, Павло Тичина — поет, якого в Україні й досі не навчилися шанувати. Молодий П. Тичина — це поет рівня Поля Елюара та Луї Арагона часів їхнього захоплення сюрреалізмом.

— А в діаспорі?

— Юрій Шевельов. Але ще вище я поставив би Дмитра Чижевського. Я з ним мав зустрічі у ФРН в сімдесяті роки.

2. Син видатного діяча України

— На вашу долю вплинуло те, що ви народилися в такій відомій родині?

— Через мою біографію я завжди був персоною нон грата, тобто небажаною, навіть тоді, коли батька реабілітували. На час арешту Володимира Затонського мені не виповнилося й 15 років, і мене не відправили до колонії лише тому, що була старша сестра, яка забрала мене до своєї сім'ї. Нам поталанило, якщо можна так сказати, що батько потрапив до останньої хвилі масових довоєнних арештів. Третього листопада 1937 року взяли батька, а п'ятого — матір.

— Володимир Затонський передчував, що він не уникне репресій?

— Так. Після XVII з'їзду комуністичної партії — «з'їзду переможців» — батько знав, що вирок йому підписано. Він сказав матері про це, повернувшись з Москви, де був головою лічильної комісії на з'їзді. Я випадково почув про це. Знав і не хотів, щоб арешт відбувся вдома, тому водив родину, крім мене, на перегляди кінофільмів в урядовому приміщенні. Там його й забрали. В останні місяці він приходив до моєї кімнати й удавав, що переглядає журнали. Потім я зрозумів, що він просто хотів побути зі мною.

— Невже не можна було щось зробити, щоб уникнути смерті?

— Нічого. За кордон відпускали без сім'ї, отже залишитися там не було жодної змоги, інакше знищать дітей. Зрозумівши, куди веде Сталін, батько робив спроби повернутися до наукової діяльності, але система міцно тримала його.

— Як ви зуміли одержати вищу освіту?

— Вступив під своїм прізвищем до Київського університету. Почалася війна. Нас евакуювали, але я вирішив йти на фронт. Спочатку не брали, то довелося вдатися до обману. Після війни боявся повертатися до Києва, щоб не арештували за те, що я приховав своє походження. Але добрі люди допомогли. Потім пішов стежкою батька — в науку. Тільки він вивчав фізико-хімію, а я — іноземну філологію.

— У вас було почуття ненависті до влади, держави?

— Що таке ненависть... У 15 років я зрозумів, що сталінізм — це жорстока несправедливість, що він не має нічого спільного з тими ідеями, які проголошувалися, що ця система — глухий кут, безвихідь. Тоталітарна система, що склалася, незалежно, хто її очолював би, ворожа людині. Не Сталін, то Бухарін робив би те саме. Суть не в особистості, а в системі.



— Ви зустрічалися з багатьма тодішніми керівниками СРСР?

— Звичайно. Одного разу батько повів мене у Кремль. Там було безлюдно, й нам зустрівся Сталін. Привітався зі мною за руку й сказав: «Ишь какой!»

— Понад двадцять років життя сина «ворога народу» —це тяжкі часи...

— Мало що змінилося й після реабілітації батька. Мені завжди дозволялося менше, ніж тим, кому взагалі нічого не дозволялося в умовах тоталітарного режиму.

3. Сталінська імперія страшна великодержавним шовінізмом

— Дмитре Володимировичу, ви літературознавець з європейським ім'ям, глибоко знаєте німецькомовний культурний світ. У вас є можливість порівняти розпад двох імперій — Австро-Угорської та московської.

— Щодо цього з Австро-Угорщини можна брати приклад. Річ у тім, що габсбурзька імперія не мала народу метрополії, який був би такий великий кількісно як російський. Німецькомовних підданих у цісаря було менше, ніж іншомовних. Але теж був період ненависті, зневаги... Читайте роман про Швейка Ярослава Гашека. Але оскільки кількісно великого народу метрополії там не було, все вирішилося простіше, швидко налагодилися рівноправні стосунки.

А коли Польща, Чехія, Словаччина, Угорщина (колишні землі Австро-Угорщини) потрапили в радянську орбіту, Австрія стала для них предметом ностальгії. Не випадково саме туди емігрували учасники руху «Празька весна» та інших антикомуністичних виступів. Тож тисячоліття австрійського правління, дякуючи ліберальній національній політиці цісаря, не породило шовіністичної агресивності та ворожнечі. Нині між центральноєвропейськими країнами налагоджено рівноправні стосунки, з чого треба нам брати приклад.

— Ви завжди йшли своєю дорогою. Це не всім подобається. Інколи можна прочитати у пресі про ваше, мовляв, непатріотичне ставлення до української культури.

— Добре, що поставили мені це запитання. Хочу відповісти опонентам, що я твердо стою на тому, що в Україні має бути українська мова. Але я дивлюся на проблеми розвитку національної культури не через віконце своєї хатини, а ширше. Нам потрібні всі культури, якщо ми хочемо увійти до цивілізованої Європи. Так, нині в Україні, особливо у східній, переважає російськомовна культура. Це реальність. Я упевнений, що через два-три покоління все зміниться. Візьміть таке. Раніше нас вважали нездатними опанувати іноземні мови. А скільки тепер людей, найперше молодих, які добре знають європейські мови! Нині це потрібно, а раніше навіщо було вчити — кордони закриті, зарубіжна художня література до СРСР не надходила.

Культура взагалі є тоненьким шаром у будь-якому суспільстві. І в Європі також. Живий філістер з Гайненської «Мандрівки по Гарцу». Увімкніть будь-яку програму українського телебачення, і вас обов'язково дратуватиме малокультурна мова телеведучого. Підіть до церкви й подивіться, в якій руці нововявлені віруючі (бо модно!) тримають свічку. Ми жили в суспільній системі, якій були властиві крайнощі. Плюс на мінус легко поміняти, але як змінити суспільну свідомість? Це вдається лише піднесенням рівня освіти та культури. Не пристосовництвом до нових умов життя. Я вірю в майбутній інтелектуальний вибух. От тільки коли це станеться? Це біль не лише українській, а загальний для нащадків загиблої імперії. Не можна жити лише сьогоденням, бездуховним прагматизмом. І Америка мала й гангстеризм, й бандитизм, але разом з тим вона будувала суспільство, яке сьогодні є світовим лідером. А ми розучилися працювати, дбати про свою державу, загальний добробут. Може, коли б період горбачовської перебудови відбувся за часів Хрущова (він почався і згас), ми мали б інші результати. Тоді ще були люди, здатні обновити суспільство.

На знімку: президент Європейської академії наук і мистецтв проф. Ф. Унгер (зліва) і Д. Затонський.

Павло СЕНИК, голова секретаріату Організації українського національного руху (Москва)

Резонанс планет чи дії таємних служб?

Гіпотеза

У ГАЗЕТІ «Вечірній Київ» від 3 серпня ц. р. опубліковано припущення петербурзького професора О. Синякова, що причиною загибелі Юрія Гагаріна є резонанс планет. Не впевнений, чи можна авіакатастрофу пояснити цим злодійським резонансом, але є статистика надзвичайних подій в імперії, де ми всі донедавна перебували. І вона наводить на роздуми.

Коли талановитий воєначальник Червоної армії Фрунзе почав заважати військовому авторитету Й. Сталіна, його примусили лягти на хірургічний стіл, з якого він уже не підвівся. Коли Максим Горький покинув підтримувати біломорканал й гулаги в Радянському Союзі і хотів відправити Ромену Роллану та іншим видатним діячам Заходу листи з критикою режиму, то «помер сьогодні ввечері», про що Сталін сказав завчасно, ще вдень. Коли всесвітньо відомий театральний режисер Мейєрхольд своєю непокірливістю почав набридати владі, його відправили в службове відрядження до Мінська, де з причини «резонансу планет» режисера збило авто. На цілком вільній вулиці, мало не зрівнявши зі стіною будинку. Мабуть, саме з причини «резонансу планет» було вбито Симона Петлюру в Парижі, Степана Бандеру в Мюнхені, Василя Стуса в мордовському таборі та багатьох інших людей, які протистояли імперському режимові. Таких прикладів можна навести багато.

Тепер щодо Юрія Гагаріна. Коли правлячі кола та офіційна пропаганда тих часів зробили першого космонавта символом досягнень Радянського Союзу в будівництві комунізму, а всенародний улюбленець Юра не встояв перед принадами слави і своєю поведінкою в побуті почав трішки дискредитувати цей символ, то відразу спрацював горезвісний «резонанс планет», і нашого Юри не стало. Щоправда, довелося пожертвувати ще одним льотчиком та літаком. Проте хіба у великій комуністичній країні мало офіцерів та літаків? Зате перший космонавт планети назавжди залишився світлим «символом великої країни комунізму». Так вирішив «резонанс планет». Таким чином влада позбулася проблем з незручною людиною і закарбувала навіки «символ комунізму».

Щодо теорії професора Синякова про «резонанс планет» та їй подібних, то ще не раз їх буде використано нинішньою і майбутніми владами «вєлікой і нєдєлімой» незалежно від істинності теорій.

Наталя ФІЛІПЧУК, «Голос України»

Хочеться? Перехочеться, перетерпиться!

(Початок на 1-й стор.).

Тридцятихвилинна зустріч Президента Леоніда Кучми з Президентом Борисом Єльциним проходила за зачиненими дверима. За словами Л. Кучми, вдалося домовитися з усіх питань, пов'язаних з проблемою Чорноморського флоту, але яких саме домовленостей досягнено — залишилося таємницею.

Позаяк представник Президента РФ у Держдумі Олександр Котьонков заявив, що Борис Єльцин не підпише прийнятого парламентом закону «Про припинення поділу ЧФ», а Президент України Леонід Кучма, у свою чергу, завірив, що питання про поділ ЧФ буде остаточно розв'язано під час приїзду до Києва Прем'єр-міністра РФ Віктора Черномирдіна (ще до 15 листопада), можна зробити висновок: глави обох держав не надто серйозно поставилися до наміру Держдуми залишити за Росією як ЧФ, так і «місто-герой Севастополь».

Але виконавча влада залишається виконавчою. І згідно з конституціями обох держав усі підписані виконавчою владою договори та угоди набувають чинності після ратифікації законодавчим органом. І ось тут постає слушне запитання: якщо Держдума Росії майже одноголосно висловилася за припинення поділу ЧФ і однозначно — за російський статус Севастополя, чи зміниться її думка після 15 листопада? Судячи з безапеляційного тону прийнятих документів, навряд чи.

Нині Україна постала перед серйозною проблемою: як захистити свою територіальну цілісність, обороноздатність і просто честь держави, якщо сусідня країна не бажає зважати на наші інтереси? Міністр закордонних справ України Геннадій Удовенко сказав, що він поінформує міжнародну громадськість про наслідки, які може спричинити прийнятий Держдумою закон. На думку Голови Верховної Ради Олександра Мороза, Україна має право звернутися до держав-гарантів, які пообіцяли відстоювати цілісність і недоторканність її кордонів. Заступник Голови Верховної Ради Автономної Республіки Крим Рефат Чубаров вважає, що нинішня ситуація — серйозне випробування для міжнародних інституцій — ОБСЄ та ООН. «Я не сумніваюсь ні на хвилину, що з їхнього боку буде підтверджено територіальну цілісність України». Та знову постає запитання: чи захоче Держдума Росії дослуховуватися до порад і заяв ООН, ОБСЄ та держав-гарантів (однією з яких є Росія)? Як свідчить історія, коли Росія не бажає прислуховуватися до невигідної для неї думки, вона... цього не робить.

Отже, виходу немає? Як на мене, шукати його слід на Кримському півострові. Хочуть це визнавати російські законодавці чи ні, але процес поділу ЧФ набув незворотного характеру. По суті, існують вже не один, а два флоти, які фінансують з різних бюджетів і обслуговують військові двох держав. Мало того, навіть у Севастополі скептично поставилися до наміру РФ надати цьому місту статус російського. «Запізнілим візитом ввічливості» назвав звернення російських депутатів лідер кримських комуністів Леонід Грач. «Цей крок не буде із захопленням зустрінутий Верховною Радою України і наслідки його — напруження взаємовідносин між гілками влади України і Росії і загострення громадсько-політичної ситуації в Криму та Севастополі».

Звичайно, можна зрозуміти настрої російських депутатів. Дуже хочеться бути одноосібним власником Чорноморського флоту. Та мало кому чого хочеться?

Оксана РУДЮК, «Голос України»

Встати, суд іде...

У ВІЛЬНЮСІ триває чи не найгучніший за всю історію країни судовий процес. Судять тих, хто ще недавно сам мав право судити: колишніх керівників Комуністичної партії Литви.

З п'ятдесяти двох осіб, які проходили у справі литовського путчу, на лаву підсудних сядуть лише шестеро: колишній перший секретар ЦК Компартії Литви Нікопас Бурокявічюс, завідувач відділу пропаганди Йозас Ярмолавічюс та чотири їхні партійні однодумці.

У 13-ти томах одного тільки звинувачення їм інкримінується «спроба здійснення державного перевороту в Литві шляхом створення антидержавних організацій та участі в їх діяльності, шкідництво та умисні вбивства» у 1990—1991 роках. Йдеться про організацію литовського путчу 13 січня 1991 року, основним полем дій якого стала телевізійна вежа та держтелерадіо, де від рук працівників спецслужб та під танками загинуло 13 осіб та сотні поранено.

— Їх судитимуть не як лідерів комуністичної партії, — каже консул посольства Литви в Україні Едмінас Багдонас, — а як кримінальних злочинців, що здійснили злочин проти свого народу. Цілком погоджуюся з висунутими Генеральною прокуратурою Литви звинуваченнями. Під час кривавих подій я працював у Верховній Раді Литви і на власні очі бачив, скільки людей загинуло з їхньої вини. Не можу думати, ці люди не мають нічого спільного з Литвою, крім прізвищ.

Звинувачення такі серйозні, що партійним лідерам, крім інших статей Кримінального кодексу, загрожує і та, що передбачає смертну кару. Хоча навряд чи до цього дійде, адже нині за розпорядженням Президента А. Бразаускаса смертна кара тимчасово не застосовується. Судячи з того, що решта звинувачених «випарувалися»: четверо померли, інші переховуються за кордоном, головним винуватцям січневого перевороту, якими стали колишні перший секретар ЦК та завідувач відділу пропаганди, доведеться відповідати за всіх. Серед тих п'ятдесяти двох — і відомі всім Язов, Крючков, Шейнін, Варенников та інші, які, незважаючи на вимоги литовської влади, не мають наміру кидати все та їхати до Вільнюса вислуховувати звинувачення на свою адресу.

На попередньому засіданні, що скликалося з тим, щоб вирішити — винні комуністи чи все-таки ні, як Н. Бурокявічюс, так і Й. Ярмолавічюс не визнали себе такими. Вони назвали справу сфабрикованою і закликали правосуддя змилуватися над ними: випустити під домашній арешт із в'язниці, де вони перебувають уже три роки. Право на таку співчутливість вони відстоюють міркуваннями на кшталт: «Компартія Литви не має ніякого стосунку до трагічних подій січня—серпня 1991 року. Все робиться для того, щоб зняти вину з Михайла Горбачова та Вітаутаса Ландсбергіса».

— Все це дурниці, — каже Едмінас Багдонас. — Я був поряд з Ландсбергісом. Це — надзвичайно віддана людина. Те, що його вина була у всіх цих подіях, —цілковитий абсурд. Такі звинувачення навіть не хочеться коментувати. Не можу нічого сказати щодо причетності Михайла Горбачова до цієї справи, але те, що він знав про все, що відбувалося у Литві, —безперечно.

Попри незгоду колишніх партійних лідерів, суд визнав їх винними і з тюрми не випустив. Напевно, побоявся, що ті можуть знову зникнути, і їх доведеться вдруге «виловлювати», як це сталося колись. Адже кілька років тому литовські спецслужби «вполювали» Н. Бурокявічюса та Й. Ярмолавічюса в Мінську і таємно перевезли їх до Вільнюса.

Для колишніх першого секретаря ЦК, завідувача відділу пропаганди та ще чотирьох комуністів «Встати, суд іде» пролунає 5 листопада. Суддям доведеться ознайомитися зі справою, що містить 260 томів, вислухати дві тисячі свідків і потерпілих, передивитися відео та кінозйомки подій 1990—1991 років та поставити всі крапки над «і», яких за час шестирічного слідства зібралося дуже багато...

Приязнь давня і взаємна

(Початок на 1-й стор.).

— Як ся маєте? — з таким запитанням чистісінькою українською мовою звернувся Ллойд Ексуорсі, а потім додав: — Таке запитання, очевидно, вас здивує, але це єдине, що я пам'ятаю з того часу, як навчався у Вінніпегу, де мешкає багато канадських українців.

Але, мабуть, щоб отримати відповідь саме на це запитання, і прибула в Україну канадська делегація. У її складі 78 представників ділових кіл, які мають намір знайти партнерів по бізнесу в Україні. За словами пана міністра, нині настав час для початку нового етапу в економічному співробітництві. «Ми хочемо налагодити зв'язки на рівні приватного бізнесу, — заявив він, — тож наші підприємці привезли кілька цікавих проектів».

На думку канадського гостя, те, що в Києві відбулося засідання торгово-економічної міжурядової комісії, у якій взяли участь підприємці обох держав, має відіграти неабияку роль у подальшому економічному співробітництві. «Я певен, що після проведених переговорів канадські бізнесмени інвестуватимуть українські проекти», — сказав він. За попередніми підрахунками, вони готові вкласти у цю справу 600 млн. доларів. Важливо, що ці проекти мають реалізуватися в агропромисловому та енергетичному комплексах — двох найболючіших в українській економіці.

Окрім того, під час переговорів з керівниками держави порушувалися проблеми, що постають з огляду на закриття ЧАЕС та надання нашій державі підтримки у цій справі з боку країн «великої сімки». Окремо йшлося про розширення НАТО. Канадський міністр наголосив, що Канада підтримує побудову нових особливих відносин між Україною та альянсом. «Розширення НАТО має відбуватися з урахуванням інтересів і України, і Росії», — підкреслив він.

У кайдани її!

Ця фотографія обійшла всі газети: симпатична молода жінка виходить із приміщення суду в наручниках і... кайданах.

Тонкий металевий ланцюжок на талії— теж аж ніяк не прикраса. Судові виконавці закували Сьюзан Макдугал «в залізо», щоб колишня партнерка подружжя Клінтонів у скандально відомому землевпорядному проекті «Уайтуотер девелопмент» не змогла впоратися з здоровянами-охоронцями й уникнути правосуддя, повідомляє ІТАР-ТАРС.

Побрязкуючи ланцюгами на щиколотках і ніяково посміхаючись (кайдани заважали їй рухатися), Сьюзан під конвоєм продріботіла із зали федерального суду в Літл-Році (штат Арканзас) до автомобіля, який доставив її у місцеву тюрму. У камері вона пробуде два роки. Такий вирок суддів, які визнали її співучасницею шахрайської афери, в результаті якої кільком близьким друзям президента США Білла Клінтона вдалося в середині 80-х років одержати позички на 3 млн. доларів.

Приголомшені принизливим видовищем, американські телеглядачі досі не можуть прийти до тями. «Я розумію, що мова йде про звичайну процедуру,— сказала журналістам Дженіфер Хоран, адвокат Макдугал, — і все-таки бачити це було вкрай неприємно».

Судові виконавці, втім, «грудьми» постали перед хвилею суспільного здивування. «Ось уже 25 років ми заковуємо в'язнів у кайдани», — повідомив журналістам один з них. Він пояснив, що «навіть найтихіші і скромні люди можуть раптово зважитися на нерозсудливі дії». «Ми не робимо жодних винятків і заковуємо всіх, виходячи з міркувань безпеки», — додав офіційний представник судових властей Білл Лікатович, повідомивши, що майже 160 тис. засуджених щорічно проходять через їхні жорсткі руки.

Вероніка Кастро знову з ними

ПІСЛЯ більш як річної перерви мексиканська «телезірка» Вероніка Кастро повертається на телеекрани Мексики та ще трьох десятків країн, на які транслюють програми компанії «Телевіса».

Син знаменитої акторки, популярний співак Крістіан Кастро відкрив першу репрезентацію нової програми Вероніки, де вона виступає як ведуча і, подекол, як співачка і танцівниця.

За час тривалого телеантракту Вероніка, яку запам'ятали за головними ролями в серіалах «Багаті теж плачуть» і «Дика Роза», півроку грала в музичній виставі «Жінка року», а потім, залишивши підмостки, розпочала зйомки власного телесеріалу. Чутки про конфлікт з керівництвом «Телевіси», що нібито став причиною її тимчасового зникнення з телеекрана, актриса категорично спростовує. Однак шила в мішку не сховати. Як стало відомо кореспондентові ІТАР-ТАРС, такі непорозуміння справді мали місце, потому як компанія-конкурент з успіхом показала в Чилі старий серіал за участю Кастро, й особливо після невдачі проекту Вероніки щодо перенесення до Аргентини зйомок нового телешоу.

Незважаючи на всі перешкоди, талант і величезна працездатність цієї мініатюрної зеленоокої жінки знову вивели її під вогні студійних со-



фітів. «Телевіса», у якої нині нелегкий період, занепокоєна падінням рейтингу популярності більшості своїх розважальних програм, знову покликала на телевізійну передову «стару гвардію», котра, як відомо, «борозни не зіпсує». Втім, «старою» Вероніку не насмілюються назвати навіть її численні недоброзичливці з газетних критиків. Гнучка та енергійна, з «фірмовою» копицею каштанового волосся, невтомна ведуча дала помітну «фору» гостям на прем'єрі своєї нової шоу-програми, ідолам латиноамериканської молоді — романтичному співакові Луїсу Мігелю і пустотливому кучерявому Чейсну.

Старт нової авторської програми, шостої за багаторічну професійну кар'єру актриси, повідомила кореспондентові ІТАР-ТАРС менеджер і найближча подруга акторки Фанні Шац, безперечно, став кращим подарунком Вероніці до дня її народження.





Хто там у нас ще безкінний?

Олександр ЛЮКОВ, *журналіст*
Сергій КОВАЛЬЧУК, «Голос України» (фото)

(Початок на 1-й стор.).

Цінують родину в селі. Вони ж бо і на фермі, і біля техніки, і на колгоспному лану. Любов до землі, працелюбність, звичайна селянська кмітливість тут передаються із покоління в покоління. От вже і наймолодший син Василя Володимировича, котрий ще ходить до школи, цього року брав участь у збиральній кампанії — працював помічником комбайнера.

Важка праця на землі. Не знає вона ані свят, ані вихідних. Дуже рідко трапляються хвилини відпочинку й спокою. Та Іщуки викроюють час, аби проглянути «Голос України», який передплачують впродовж п'яти років. І весь цей час увагу сім'ї привертала до себе лотерея, яку проводила газета. Щоразу родина брала в ній участь. Але примхлива Фортуна чомусь не повертала до Іщуків обличчя.

І от у липні 1996 року проводився черговий розіграш. Як згодом призналася Жанна Петрівна, на успіх геть не розраховували. І тут тобі на... виграли. До того ж — коня, що його виділило керівництво агрофірми «Проскурів» на чолі з народним депутатом України Іваном Рудиком.

Радості селян не було меж. Бо ж керівники агрофірми дозволили вибрати собі приз: хочеш — жеребця, хочеш —кобилку.

— Який тобі кінь найбільше подобається? — запитав Іван Леонтійович наймолодшого з Іщуків. — Вибирай.

Для Жанни і Василя, що працювали тваринниками у КСП «Сьомацьке», такий підхід до вручення виграшу був ще більшою несподіванкою. Адже коні на оборі були один одного кращий. Син вибрав дворічну булану кобилу.

А доставити гривастий приз із Хмельницького аж на Славутчину допоміг голова селянської спілки Валерій Кравчук. Редакція «Голосу України» щиро вдячна Валерію Володимировичу за цю добру справу.

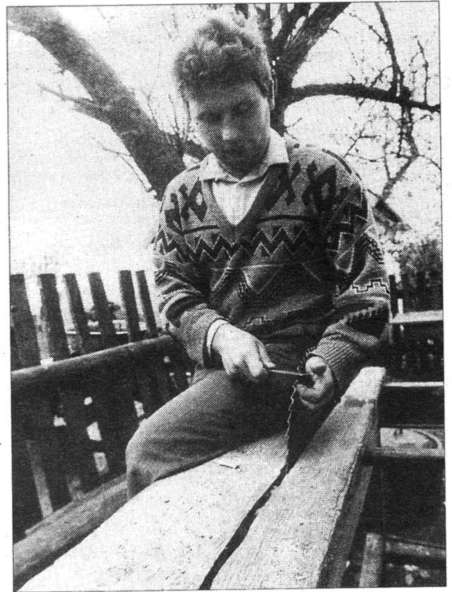
Діставши приз, Іщуки спочатку розгубились:

— Що ж з тим конем робити? Може, на гроші в місцевому господарстві обміняти?

Втім кінь став у домашньому господарстві неабияким помічником, радує велику хліборобську родину. Іщуки ж сповнені рішучості брати участь у нових лотереях «Голосу України». А раптом пощастить, і до коня вони ще й воза виграють!

с. Сьомаки
Славутського району Хмельницької області.









Людмила КОХАНЕЦЬ, «Голос України»

ПРАВО НА ПРАВО,

або Роль літери «а» в судочинстві

МАЮ для вас гарну новину — ми живемо у правовій державі. Не підозрюйте автора у фразерстві і фантазерстві: я сумлінно цитую Конституцію України: «Людина, її життя і здоров'я, честь і гідність, недоторканість і безпека визнаються в Україні найвищою соціальною цінністю. Права і свободи людини та їх гарантії визначають зміст і спрямованість діяльності держави». Можете вивчити цю цитату напам'ять — хай буде втіхою у гіркі хвилини, коли ви відчуєте, що «найвищу соціальну цінність» у вашій особі топчуть, як непримітну кузьку — причавив і нема. А чим «менша» людина — тим більша гарантія, що її не почують: далебі глухота визначає «зміст і спрямованість діяльності» жорсткого бюрократичного кола.

Після розлучення Василя Івановича Бурлаку відвернуло не лише від колишньої дружини, а й від дорослих доньок. Якби вони «розуміли» батька, підтримали його, а не матір — інша справа. А так... Василь Іванович щиросердно розводить руками: які до нього претензії? Просив же Ларису й Оленку, щоб називали його нову дружину матір'ю, — не захотіли, тепер хай на себе нарікають. Він обійдеться без них: у нього гарна родина, свої діти є. Вони, з'ясувалося, кращі, ніж доньки: відмовилися від рідного батька, хоч той теж живе у Саврані — татом Василя Івановича називають. Він їх також любить — офіційно оформив своє батьківство. Он «доця заміж виходить, до весілля готуємося». Мій співрозмовник не розуміє, що треба від нього першій дружині — Юлії Нестерівні. Вона ж... Далі історія не для преси: звичайна інтерпретація сімейного життя вустами одного з колишнього подружжя. Не любить Василь Іванович і старшого зятя: якби не він, то, може, й до доньки був би прихильніший. Ні, він не вимагає, щоб і вони розлучилися, але... якби зятя таки не було. А кого любить? — цікавлюся. Любить старшу онучку, Наталочку, дає їй шоколадки, коли забіжить до нього на роботу, гарна така дівчинка...

Гарна. Миле, довірливе дитя. Воно висіло між життям і смертю на тонесенькій волосині — пес пошматував її так, що ніжне личко перетворилося на криваве місиво. Вирвані шматки живої плоті звисали, як у гарчіркової ляльки. Дівчинку привезли до районної лікарні на молоковозі: водій лише зойкнув, коли побачив залиту кров'ю дитину — кинув шланг і погнав у лікарню. Незнайомий водій. А в лікарні жахнулися: «Треба негайно в Одесу, в інститут Філатова. Шукайте машину, в нас немає чим везти»... Молоді батьки кинулися до Василя Івановича: «Тату, Наталя стікає кров'ю, треба везти в Одесу»... «Везіть, у мене не таксопарк»... Таксопарку в «люблячого» дідуся і справді немає — лише два авто: власне й службове... Їх повіз чужий чоловік, хворий, між іншим, на діабет. У дорозі йому стало зле, ледве доїхали до Одеси. Лікарі докоряли батькам: що ж ви так пізно, якби на годину раніше — малій можна було б ще «зробити» її личко...

Василь Іванович не заперечує: перед внучкою він... трохи винен. Але не міг їхати — а що як і Юлія Нестерівна сіла б у його авто, а він з нею категорично не хоче зустрічатися. Через те й на весілля молодшої доньки не пішов, хоча дуже просила. Із новонародженим внуком не може зустрітися, хоча, кажуть, на нього схожий,— скрізь там «та» крутиться.

Саврань не бозна-яке місто, люди тут, якщо не в подробицях, то « в основному» знають історії своїх земляків. Василя Бурлаку дружно засуджують «у моральному плані»: треба не мати совісті, щоб відмовитися від рідної крові, викинути колишню сім'ю з хати... Навіть селищне начальство переконане: «Якщо з юридичного боку все правильно, то з морального —Юлія Нестерівна має рацію на всі сто відсотків». Однак, чесно кажучи, у Саврані мене привела не «мораль» —не хоче Василь Бурлака любити своїх рідних дітей, хто ж його зобов'яже, крім власної совісті, — а отой безперспективний для колишньої дружини і доньок «юридичний бік справи».

За афоризмом знайомого художника, а він у цій справі «собаку з'їв», самих лише офіційних одружень аж шість пережив: «Розбігтися не проблема — проблема поділити майно». Щоправда, Славкове філософствування абстрактне, як і його картини: кожна ображена «екс» на «цю мазанину» не претендує, тільки в ранзі нареченої вона сприймає її як «шедевр живопису». У Бурлак було що ділити: «Жигулі», трактор, гараж, меблі... І хата, звичайно. Хата, в перебудову й добудову якої вони вклали колись разом стільки сил, грошей, поту. Тепер на все це Юлія Нестерівна з доньками може дивитися хіба що через паркан.

Трохи короткої, без подробиць, фабули (в розпорядженні редакції є всі документи. — Л. К.). На початку подружнього життя Бурлаки жили в матері Василя — Олени Михайлівни, по вулиці Чернишевського,32 (точна адреса відіграє в цій історії вирішальну роль). На подвір'ї була ще одна стара хата. У 1982 році Олена Михайлівна звернулася із заявою до селищної ради —розділити її колгоспний двір на два самостійні: для себе і сім'ї сина. Селищна рада не відмовила, технік інвентаризаційного бюро зробила відповідні заміри й оформила новостворений двір документально. Молоді Бурлаки, по суті, перебудували наданy їм хату —напевно, легше було поставити нову, спорудили підсобні приміщення, гараж. Після капітального ремонту їм видали книгу на будинок, розташований по вулиці Чернишевського, 32-а, тут з 1982 року прописана вся родина Василя Бурлаки. Бабуся залишилася в будинку під номером 32, про що й засвідчує, крім усього іншого, й прописний листок у паспортному столі. Ось такий «витяг з протоколу» житейської і судової справи Бурлак.

Потім, як відомо, сімейний корабель напоровся на мілину, Василь Іванович пішов до іншої жінки, і побачення з Юлією Нестерівною відтоді «призначалися» в чітко визначених місцях — судових інстанціях.

Першим поділом майна займався Савранський районний суд. Його тодішній голова О. Пуник згадує, як ретельно вивчали вони обставини справи з виїздом на місце, намагалися врахувати інтереси кожного під час винесення рішення. Не втомлюватиму вас його змістом: Василь Іванович вважає, що те рішення відповідало більше інтересам колишньої дружини, забуваючи, що при ній залишилося дещо з їхнього спільного «майна» —доньки. Другий поділ розглядав народний суд сусіднього Любашівського району: згідно з його рішенням частка майна Юлії Нестерівни з дітьми ще більше зросла. І тоді... «Тоді я знайшов доброго адвоката». Мабуть, не лукавить Василь Іванович, адвокат і справді добрий, але ще більше йому пощастило на доброго суддю.

Третій поділ майна збігся зі змінами у житті місцевої Феміди: Пуник став пенсіонером, а в Савранський районний суд прибув новий голова — Віктор Мельник, людина енергійна, як розповідають у селищі, не без талантів на бізнесовій ниві. «Хобі» трохи дивне для представника правосуддя, але чого тільки не буває у правовій державі. До речі, в обласне управління юстиції надходять численні скарги на Віктора Мельника: його енергія на основній роботі виливається у брутальність і бездушність, особливо до «малих» людей, не «обтяжених» якимось посадами і значущістю на провінційному рівні. Частину скарг з Одеси переслали до Міністерства юстиції. (Ознайомлені з їхнім змістом і в редакції.)

Василь Бурлака до рядових савранців не належить —начальник газової дільниці: для непосвячених пояснюю — людина на дефіциті. Там, де немає газопроводів, балони з блакитним паливом, пише ліцензії Міністерства зовнішньоекономічних зв'язків — завжди запорука життєвих благ. Займається Василь Іванович і підприємництвом. Утім, це деталі, так, питання для роздумів...

Отже, третій поділ майна розпочався за нових обставин і... дійових осіб. До Савранського районного суду звернулася з позовом мати Василя Бурлаки — Олена Михайлівна, хоча до цього жодних претензій з її боку не було: бабуся просила виселити колишню невістку й онуків з будинку, який належить... їй: вона, з'ясовується, колись обмінялася хатами з родиною сина, а тепер хоче відібрати свою. Знову ж таки не обтяжуватиму читача подробицями судової справи, лише розшифрую підзаголовок статті. Для «справедливого вирішення справи» знайшли геніально простий хід —літеру «а» від одного будинку «присвоїли» іншому і все «заграло», як треба. Прописки, паспорти, документи. Суд не засумнівався в алогічності «вновь открывшихся обстоятельств», знехтував дані інвентарбюро, свідчення сусідів, конкретно не з'ясував, які житлові і підсобні приміщення належать до будинковолодіння під номером «32», а які — до «32-а». Автор цих рядків разом з головою селищної ради Михайлом Півтораком обійшли всі відповідні інстанції і без особливих зусиль з'ясували факт «маніпулювання абеткою». Але... Рішення районного суду затвердили в області — касаційна інстанція не переобтяжувала себе зайвою «допитливістю». Заступник Голови Верховного суду П. Шевчук також вважає, що оскаржені Юлією Бурлакою судові рішення «відповідають вимогам закону» і «підстав для їх опротестування» не знайшов.



... Міліція не особливо церемонилася з людьми, що «самовільно захопили чужу власність». Зятеві, якого так не любить Василь Іванович, для більшого «переконання в силі закону» навіть наручники одягли. Обізвали Ларису кількома теплими словами і, викинувши речі на вулицю, припросили до «законного», призначеного рішенням суду помешкання — живіть у повазі до права.

... Никає опустілим подвір'ям стара бабуся — заложниця хитрих «стратегій». Син не частий гість у відвойованій хаті, нова невістка взагалі не заходить. Відсапуючи —гіпертонія — Олена Михайлівна тягне з городу в'язку кукурудзиння. «Піду поможу бабусі», —перебиває розмову Лариса. «Шкода мені її...» І мені шкода, хоч і гніваються Олена Михайлівна, що своїми запитаннями тривожу її, стару і хвору.

... Маю для вас гарну новину. Хоча, яка це новина? Ми живемо в державі, де, даруйте за штамп, «правий той, хто має більше прав», принаймні цей заяложений від частого вжитку штамп — усе ще правило, а не виняток. Ковзаючи сходинками судової ієрархії, Юлія Нестерівна з доньками лише набивають «гулі» — їх ніхто не слухає і, головне, не хоче вислухати. Маєте право? Гуляйте! Суду ніколи — ми на реформі.

Саврань

Одеської області.

Віталій ЖЕЖЕРА, «Голос України»

ШПАЦІРЕН, ШПАЦІРЕН...

Є РЕЧІ, про які, якщо маєш можливість, краще не писати, бо коли змушений про них писати, то почуваєшся свідком чогось такого, чого бути не повинно ні за яких обставин. Приміром, не варто писати про нечесність ветеранів, бо хто ти такий, щоб судити їх? Але приходять інші ветерани і кажуть: «Як же це так?!» — і ти змушений брати гріх на душу.

Отже, йдеться про МУСУВ — Міжнародну українську спілку учасників війни. Засновано її паном полковником Михайленком на початку 90-х років як елітарну організацію фронтовиків. Здається, нічого поганого в тім не було, адже існують, попри всеукраїнську ветеранську організацію, різні фронтові братства, скажімо, «Танкісти Ротмістрова» тощо, і ні в кого не просять особливих благ. Статутні принципи МУСУВ теж проголосив благородні: захист законних інтересів учасників війни, турбота про їх матеріальне благополуччя, медзабезпечення та житло. Але згодом ветерани забили тривогу. Переді мною акт ревізії фінансово-господарської діяльності МУСУВ, що проводилася КРУ м. Києва. Закінчено ревізію 15 травня ц. р. Навіть побіжне ознайомлення з актом свідчить, що протягом останніх трьох років гроші тут використовувалися переважно на зарплату апаратові, на проведення з'їздів, на оплату відряджень і телефонних переговорів. Далі цитую: «УСУВ відкрив рахунок у Ленінському відділенні 5396/040 Ощадбанку України... Видатки у звітах не відображені і в податковій інспекції цей рахунок не було зареєстровано. Гроші на цей рахунок надходили від різних підприємств та організацій для надання матеріальної допомоги учасникам війни, а також придбання подарунків на честь 50-річчя Перемоги. Всього отримано на цей рахунок 7.937.398.488 крб., ... витрачено 6.677.901.989 крб.» А тепер — увага: з тих шести з половиною мільярдів карбованців понад п'ять з половиною мільярдів перераховано на депозитний рахунок 681426 у АКБ «Сервіс» у Шостці Сумської області і на час складання акта про них нічого конкретного не відомо.

Цікава графа в акті — відрядження. Суми відносно великі, звіти про них часто відсутні, але вражає географія. Недарма газета «Ветеран України» обізвала керівництво МУСУВ «туристами під ветеранським прапором». Вони їздили до Сербії, Ізраїлю, Росії, Словаччини, Польщі, Португалії і навіть у Рим, на зустріч з Папою. Цікаво також, що їздили одні й ті ж люди: Михайленко, Рохлін, Петрунь та деякі інші. Мимоволі згадується брава німецька пісенька: «Шпацірен, шпацірен, ля-ля-ля, офіцірен...»

Хай собі їздять, скажете ви. Правильно. Але! Саме тому й їздять одні й ті ж, що низових організацій МУСУВ практично немає, їм просто ніде взятися, тож фірма зроблена панами Михайленком та Бакушиним «під себе». Ну, а історія з п'ятьма з половиною мільярдами карбованців, перерахованими до комерційного банку, теж вельми промовиста.

Це навіть викликає своєрідне захоплення: справді, не кожен молодий бізнесмен так швидко зорієнтувався в нових житейських обставинах! Знаючі люди кажуть: вся річ у тім, що МУСУВ очолюють не справжні бойові офіцери, а колишні чекісти. Господи, яка різниця, всі ми люди...

Коли писалися ці рядки, з КРУ Сумської області надійшли документи стосовно отих п'яти з половиною мільярдів, але отримати копію в КРУ Києва не вдалося, кажуть, матеріали передано до відділу боротьби з організованою злочинністю. Вищезгадана пісенька, між іншим, закінчується так: «Кукен, кукен, ніхт гезеєн, цапцарап, aуфвідерзеєн!» Пом'якшений переклад звучить так: що пропало — те пропало...

Іван КАЛИНИЧЕНКО, «Голос України»

Херсонський рикошет

Не стихає відлуння пострілів на Бірючому



МАЙЖЕ два роки триває протистояння між генеральним директором «Херсонлісу» Станіславом Руденком і Мінлісгоспом України. Відбулося чотири судових засідання різних рівнів, а кінця не видно. Схоже, полювання в Азово-Сиваському національному парку відкривають неприємні таємниці. Але хто від цього виграє?

Найдосвідченішого у лісогосподарській галузі країни керівника обласного рангу Станіслава Руденка наказом Міністерства лісового господарства в січні 1995 року було звільнено з посади. Його звинуватили у незаконному полюванні на косі Бірючий острів і невиконанні контракту щодо забезпечення реалізації законодавчих актів, рішень уряду і рідного відомства, пов'язаних з охороною тварин. Начебто організовуючи чи незаконні полювання, Станіслав Микитович завдав Азово-Сиваському національному парку збитків на 49,9 мільйона карбованців та заподіяв шкоду природі на суму 33,3 мільйона.

Порадіти б принциповості міністерства, адже приборкати губителів тварин на екзотичній території, навести тут порядок давно треба. Та радіти, як виявилося, немає підстав. Звільнений директор не погодився з навішеним на нього ярликом і звернувся до суду. Суворовський районний суд м. Херсона 8 червня 1995 року і 23 липня цього ж року вже в колегіальному складі, розглянувши справу, задовольнив позов і відновив Станіслава Руденка на посаді генерального директора «Херсонлісу». Херсонський обласний суд ухвалою залишив рішення райсуду без змін. Більше того, міністр В. Самоплавський 10 липня 1996 року видав наказ про поновлення на роботі опального директора, в якому звернув увагу свого першого заступника В. Брежнєва і начальника управління кадрів та учбових закладів В. Мірошникова на необхідність неухильного дотримання чинного законодавства України. За «введення в оману керівництва міністерства, внаслідок чого допущено порушення трудового законодавства і несвоєчасне виконання рішення суду, — говориться в наказі, — начальнику юридичного відділу Л. Магалясу оголосити догану».

Щаслива розв'язка конфлікту? Так наївно думав і Станіслав Микитович. Але не встигнув він отямитися від постійного нервового напруження і приступити до роботи, як з Києва знову надійшла недобра звістка — протест Верховного суду України, вимога скасувати попередні судові рішення. Все повернулося на круги своя. Хоча, судячи з офіційних документів, справу розглянуто і детально, і прискіпливо.

Не посягаючи на авторитет вищої судової інстанції, все ж нагадаємо основні моменти звинувачення.

Матеріали службового розслідування, проведеного за ініціативою міністерства, стверджують: під керівництвом С. Руденка здійснено аж 7 полювань. Справді, тільки в серпні — листопаді 1994 року (наводимо дані саме про цей період як найбільш досліджений) на косі Бірючий острів висаджувалися цілі десанти любителів постріляти. На початку вересня, наприклад, одразу 20 чоловік на двох автомобілях УАЗ і теплоході «Чайка» влаштували грандіозне полювання. Майже стільки ж мисливців побувало на Бірючому в середині вересня. У жовтні аж тричі приїжджали веселі компанії у складі 10—12 чоловік. У листопаді 15 гостей відпочивали тут з рушницями і без них.

Але яке відношення до цих масових поїздок на косу має Станіслав Микитович? Суд довів, що ніякого. Свідки, серед яких в основному працівники національного парку Є. Рибін, С. Олеко, С. Ісаков, П. Хмель, В. Греблев, А. Силін, капітан теплохода Л. В'юн та інші не підтвердили висунутого проти директора «Херсонлісу» звинувачення. І сам директор парку В. Зубков, викликаний як свідок на судове засідання, теж дав аналогічне свідчення. Тоді хто ж організував масштабні полювання? Хто вони, ці 87 чоловік, про які згадується в матеріалах службового розслідування і Суворовського районного суду? Яка кількість відстріляної дичини і копитних тварин? Невже, якщо вірити результатам перевірки, цього «встановити неможливо» і «об'єктивно було вбито 28 фазанів, 45 качок, 5 зайців..?» Зрозуміло, що правосуддя розглядало справу в суто юридичній площині, під чітко визначеним кутом — правомірність звільнення директора «Херсонлісу» з роботи. Тому відповіді на поставлені запитання досить скупі й обмежені. В документах важко відшукати повну інформацію про персональний склад мисливських десантів, імена справжніх натхненників і організаторів браконьєрської стрілянини.

А правда полягає у тому, що колишня керівна верхівка Херсонської області на чолі з В. Жолобовим мала неабияку пристрасть до відпочинку на лоні природи з рушницями. Приїжджали на косу й гості зі столиці. Якби чиновники з міністерства глибше вивчали ситуацію на Бірючому, то, безсумнівно, розставили б дещо інший наголос на звинувачувальних дослідженнях. А то в даному разі, образно кажучи, виходить як у тих мисливців: стріляють у конкретну ціль, а куля, натрапивши на перешкоду, летить рикошетом, у боковому або зворотному напрямку. Безпосередній керівник національного парку Володимир Зубков, покликаний охороняти багатства коси, не постраждав, якщо не згадати одержаної ним догани від київського начальства. Зате були позбавлені посад директор «Херсонлісу» Станіслав Руденко і його однодумець, голова Генічеської райдержадміністрації Геннадій Заїченко. Причому невдовзі після вже названих і нових вояжів високих гостей останній отримав кулю в груди. І не в переносному, а в прямому розумінні. Бо намагався зупинити безконтрольний відстріл тварин за валюту на Бірючому. Випадковим збігом обставин також речі пояснити важко.

Інший «аргумент» — порушення директором «Херсонлісу» контракту — суди теж відхилили, оскільки Азово-Сиваський парк виведено із складу Херсонського державного лісогосподарського об'єднання. Штат працівників парку на чолі з В. Зубковим не підкоряється «Херсонлісу». Але в певних ділових стосунках обидва суб'єкти змушені перебувати.

По-перше, договір за посередництва львівської фірми «Інотек» з австрійською фірмою «Хаскі Тур» і виділені у зв'язку з цим ліміти на відстріл копитних мають бути погоджені з державним лісогосподарським об'єднанням (постанова Кабінету міністрів № 459 від 10 серпня 1992 року із внесеними змінами). Цю вказівку керівництво Азово-Сиваського парку відверто проігнорувало. Розмова С. Руденка з директором парку В. Зубковим з даного приводу викликала в останнього лише роздратування.

По-друге, важко закрити очі на те, що відстріл тварин на косі провадиться без належного наукового обгрунтування. Приміром, за твердженням і міжрайонної природоохоронної прокуратури, на 1994 і січень 1995 року заступник міністра В. Брежнєв виділив паркові ліміт, який погоджено з Мінприроди, на відстріл 100 оленів, 300 ланей, 300 муфлонів. І це тоді, коли чисельність цих диких тварин скорочується на 500—800 голів.

Ще сумніші міркування збуджує звітність національного парку. На думку С. Руденка, яка підкріплена аналізом звітних даних за формою № 2-ТП (мисливство), тут кінці з кінцями не сходяться. Враховуючи всі наявні фактори, не в останню чергу й природний приріст оленів, ланей, муфлонів, кількість їх за минулі три роки мала б становити 3100 голів. Фактично ж у звітах називається цифра 1924. Виходить, що середньорічний приріст оленів обмежувався лише 3,4 відсотками, ланей — 1,3, муфлонів — 1,5 відсотками, хоча найменша обгрунтована науковцями норма — 15 відсотків.

Отже, десь загубилося в цей період понад 1180 голів копитних тварин. Але кого зацікавили ці елементарні викладки, хто поспішив з'ясувати причини неузгодженості між тим, що має бути і тим, що є насправді? Організатори охорони тваринного світу дійшли до того, що, визначаючи ліміти на переселення тварин, ставлять завдання... виловити 100 тонн риби. Невже її теж збираються кудись переселяти?..

Можна продовжувати розповідь про подібні «рикошети», пов'язані з екзотичною околичною точкою Херсонщини. Лише коса Бірючий острів, на території якої за останні роки трапилося стільки прикрих подій, може свідчити про проблеми нашого краю. Важко, дуже важко доводити очевидні речі навіть таким компетентним працівникам, як Станіслав Руденко.

Чи не тому, що дехто звик дивитися на ці речі через криве дзеркало чи, точніше б сказати, викривлений оптичний приціл своєї керівної рушниці?

Херсонська область.

З пошти

Ні, не учасники війни, а трудівники тилу

Є серед самотніх людей такі, що коли заговорити з ними про житло, виявляється: вони квартири приватизували, зробили заповіт на близьких родичів. Ті з вдячністю приймають цей дарунок, а доглядати своїх благодійників не хочуть. Замість них турботу на себе бере держава. «Самотні» одержують безплатне харчування, газети, путівки до санаторіїв, мають свої городи і за все платять половину вартості, бо ж мають пільги. Багато з них нині стають учасниками війни, хоч на фронті й близько не були, а окупантів навіть здалеку не бачили — з початком війни евакуювалися в глибокий тил. Звичайно, їм теж було важко, трудилися у військовій промисловості, на колгоспних полях, забезпечуючи армію продуктами та бойовою технікою. Тож їх сьогодні треба називати трудівниками тилу, а не учасниками війни. Це дуже різні речі: воювати на передовій, щохвилини ризикуючи життям, — і працювати в глибокому тилу. Те, що держава дала «тиловикам» пільги, — добре, проте не треба називати їх учасниками війни, бо то — образа для фронтовиків.

Дивує і ось що: Велика Вітчизняна закінчилася п'ятдесят років тому, природно, щороку меншає фронтовиків, але в Україні чомусь виходить навпаки: рік за роком кількість учасників війни зростає, і вони дедалі молодші. Хлопчики і дівчатка, котрим у воєнні роки було 10 — 12 років, нині в масовому порядку стали учасниками війни і мають такі самі посвідчення, як і справжні фронтовики. Невже сьогодні так дешево коштує кров, пролита фронтовиками за перемогу над фашизмом, за нашу рідну землю?

Є. МЕСРОПОВ,
фронтовик.

Запоріжжя.

Агов, чи є ще хто живий?

Дивні часи настали. У селах зостаються лише старі люди, які не можуть самі собі зарадити. Ось як у нашому селі. Далеко від центру села, аж під лісом, за озером, яке сьогодні висохло, живуть майже самі пенсіонери, люди похилого віку, серед яких немало учасників війни. Відірвані від усього світу: автобус до нас не ходить, магазину, пошти немає, хліб привозять машиною двічі на тиждень, якщо не встиг придбати за відведену для цього годину, то треба йти в центр села, а це за 5 кілометрів. Дорога нікудишня, в лісі поряд з нашим хутором розташовані водозабори, з яких качають воду для Сміли, а в наших колодязях води немає — щезла. В лісі все висохло, і сам ліс через кілька років перетвориться на сухостій — немає в ньому ні звірини, ні птиці, все повтікало. Радіо працює з перебоями, і хоч як його крути — ледве чути. Не виконують указів Президента: ветеранам війни до 50-річчя Перемоги нічого не виплачували, не згадали про них і цього року, з керівництва до нас теж ніхто не навідується. Третій місяць нам не приносять пенсію, і є такі люди, що в магазині хліб купують у борг, на список.

Отак живемо. І хочеться крикнути: агов, а чи є хто ще живий у нашій Україні?

Григорій БУЛЬДА,
учасник бойових дій
Великої Вітчизняної війни.

Білозір'я
Черкаського району
Черкаської області.

Кабінетні марафони

Під час війни моя сім'я була евакуйована в Кузбас, я вчилася тоді в 7 — 9 класах. Нас, учнів, посилали пришивати гудзики до солдатських шинелей і за це годували обідами. Коли Донбас було визволено від фашистів, ми повернулися додому. В 1944 році я вступила до металургійного технікуму, після уроків усі трудилися на відбудові зруйнованого технікуму, розбирали руїни, працювали у підсобному господарстві металургійного заводу. За це нам видавали хлібні картки.

Мені вислали з Єнакіївського металургійного заводу довідку, що я дійсно працювала в канікулярний період. Але в Амур-Нижньодніпровському районі вимагають ще й список студентів, котрі працювали разом зі мною і серед яких є й моє прізвище. Таке рішення прийняло обласне управління. Технікум на мій запит не відповідає. Я звернулася по допомогу до Міністерства соціального захисту населення України і вислала їм довідку, копію диплома, звідти мої документи переслали в обласне управління соціального захисту, але з області відповіді немає.

У липні я поїхала в обласне управління, був прийомний день, але мене не прийняли, а відправили в районне відділення. Там мою заяву на розгляд комісії не взяли, направили до інспектора, а та відповіла, що їй ніколи цим займатися, і треба писати мені самій. Я написала листа в технікум, та сумніваюся, що ті списки зберігаються й досі. В той час найголовнішим було одержати хлібну картку — це допомагало вижити. Тим, хто не працював, хлібні картки не видавали. Сьогодні багатьом цього не зрозуміти. Попоїздила я за тими довідками і подумала, чому б нам не запозичити досвід сусідів? У Росії, приміром, без усіляких довідок статус учасника війни встановили всім, народженим до 1932 року. Повірте, що ніхто з нас не дбав би про те, щоб називатися учасником війни, але не вистачає нашої жалюгідної пенсії, котра дає можливість тільки виживати, а не жити...

Є. ЗУЄВА.

Дніпропетровськ.

Віктор БРАНИЦЬКИЙ, «Голос України»

«Сокіл» ходить у відмінниках

ОСТАННІМ часом у газетах Білорусі, Польщі, Литви, Латвії багато пишуть про хід боротьби в чемпіонаті Східно-Європейської хокейної ліги. І часто в тих публікаціях можна прочитати приблизно таке: «Хто зупинить київський «Сокіл»?».

А найсильніший український клуб, знай собі, виграє усі матчі поспіль, мов насіння лускає. Декотрі можуть зауважити, мовляв, що рівень хокею на цих теренах нижчий, ніж у Росії. Можливо, й так. Але не такий він уже й високий у російському чемпіонаті, як колись. Часи міняються. Багато місцевих зірок вирушили до Європи та за океан. А в клубах північно-східного сусіди погоду роблять і українські хокеїсти.

Утім, продовжимо розмову про «Сокіл». Він виграв великий міжнародний турнір в Угорщині. Був перший у зональному змаганні Кубка європейських чемпіонів, що відбувся в польському курорті Новий Тарг. І в згаданому чемпіонаті СЄХЛ у «Сокола» — самі перемоги.

Либонь, так воно і має бути. Адже за останні тридцять років Київ поступово перетворювався на один із найвідоміших і найавторитетніших хокейних центрів світу.

—Поки наш клуб ходить у відмінниках, — каже президент ХК «Сокіл» Сергій Старицький. — Сподіваємося, що й надалі виступи команди здебільшого радуватимуть її шанувальників...

До речі, ми вже писали про те, що наступний етап Кубка чемпіонів «Сокіл» проведе у Франції 15—17 листопада. Нагадаю, хто його суперники: «Альбатрос» (Франція), «МоДо» (Швеція) та «Црвена звезда» (Югославія). Але, як відомо, наш головний клуб — є й базовим для національної збірної, у якої попереду також серйозні іспити. У грудні в Польщі українська збірна візьме участь у відбірковому олімпійському турнірі. Наші конкуренти — хокеїсти Болгарії, Польщі, Румунії та Югославії. Звичайно, хотілося, щоб український хокей був представлений на цих змаганнях найкращими силами.

Маємо інформацію, що збираються зіграти за збірну України легіонери-«швейцарці»: Петро Малков, Валерій Ширяєв, Ігор Чибирєв. До речі, Ігор був найкращим бомбардиром попереднього чемпіонату Швейцарії, який тепер дуже авторитетний у хокейному товаристві.

— У разі здобуття олімпійської путівки до японського Нагано, — повідомив генеральний менеджер «Сокола» Василь Фадєєв, — обіцяли зіграти за головну команду нашої країни також українські легіонери з НХЛ Дмитро Христич та Олександр Годинюк.

Цікаво, що сам Василь Митрофанович нещодавно проїхався містами Росії і подивився, як там грають кандидати до збірної. Усі вони в хорошій формі, рвуться в бій, і, за словами Фадєєва, навіть не згадували про гроші. Приємний факт, чи не правда, коли патріотичні почуття панують над усім іншим. Мова про В'ячеслава Завальнюка («Динамо», Москва), Анатолія Степанищева, Андрія Ніколаєва, Євгена Млинченка, Андрія Овчинникова, які грають у «Нефтехіміку» (Нижньокамськ), ярославських торпедівців Віталія Литвиненка та Олексія Трасеуха, Сергія Гаркушу з «Торпедо» (Нижній Новгород).

—А як взагалі живеться «Соколові» за нинішніх скрутних часів? — запитав Сергія Старицького.

—Хвала Богові, команда має досить пристойні умови для життєдіяльності. Звичайно, ми дуже вдячні за фінансову підтримку нашому генеральному спонсорові компанії «Пепсі-Кола». До речі, нещодавно наші патрони подарували гравцям комплект нової форми, виготовленої у Швеції і Канаді...

Прихильників хокею чекає ще одна дуже цікава, можна сказати, визначна подія. З 27 грудня по 5 січня в Києві відбудеться чемпіонат світу ІІХФ серед молодіжних команд у групі Б. Як розповів президент Федерації хокею України Анатолій Хорозов, боротьбу за путівку до вищої ліги на льодових майданчиках Палацу спорту та Палацу «Сокіл» вестимуть збірні Італії, Норвегії, Латвії, Казахстану, Франції, Японії, Угорщини та України. Нашу команду, на думку фахівців, справедливо вважають фаворитом. І в ній, либонь, виступатимуть легіонери. Скажімо, Руслан Федотенко з Фінляндії та Дмитро Толкунов, який грає в канадському «Квебеку».

—Єдине, чого нам поки що бракує, — розповідає Василь Фадєєв, — допомоги спонсорів. Як відомо, Міжнародна федерація (ІІХФ) надає певну суму грошей, що вистачить на розміщення і харчування команд. А от транспорт, оренда палаців — то вже турбота організаторів. Доведеться, мабуть, звертатися по допомогу до тієї-таки «Пепсі-Коли». Але, може, знайдуться й інші компанії та фірми, в яких усвідомлюють, що проведення хокейного чемпіонату світу на належному рівні — питання престижу цілої держави.



На знімку: це — хокей.
Фото Миколи БОЧКА.



Сергій ЧУЙЧЕНКО:

«Моя робота – забивати голи»

«Ворскла» й до зустрічі зі столичними динамівцями була у всіх на язиці. А після виграшу (4:3) і поготів. Приємно, що до символічної збірної України за вересень зараховували трьох її футболістів — Мачогана, Боровського і Сергія Чуйченка.

—Сергію, важко забивати голи?

—А хто сказав, що футбол — це прогулянка? На кожний матч, знаю, тренери команд-суперниць прикріплюють до мене сторожа, а то й сторожів. Ставлять перед ними завдання: втримати Чуйченка, не дати забити м'яч. Хлопці стараються, декотрі аж надто. Та то їхня робота, а моя — забивати...

—На твоєму рахунку вже дев'ять м'ячів. А як усе починалося?

—Зі спецкласу в Харкові у тренера Леоніда Бавикіна. Щоправда, я займався і легкою атлетикою, непогані результати показував. Та саме він (за що я йому тепер вдячний) розгледів у мені задатки футболіста.

—Де довелося грати?

—Спершу в «Металісті» у Чаплигіна. Затим у Росії, в Будьоннівську (нині на весь світ відомому) виступав, в Азові, Нафтокамську.

—Як гадаєш, чому свого часу не вдалося закріпитись у складі «Дніпра»?

—Думаю, що ми з Лисенком не знайшли спільної мови. Можливо, не зійшлися характерами. З Дніпропетровська поїхав сам. А коли вже перебував в олександрійській «Поліграфтехніці», тренер «Металіста» Лемешко кликав додому, але через підписаний контракт мене вже ніхто б і не відпустив. Так у Харкові і не зіграв. Уболівальники там, як і всюди, жалкують, що гравці від'їжджають, шукають кращої долі по світах. Ніяк не знайдеться спонсора, який посправжньому взявся б за відродження слави «Металіста».

—У Полтаві тобі раді?

—У цілому задоволений, що виступаю у «Ворсклі» (та й до рідної домівки ближче), виконую завдання, які переді мною ставлять тренери, керівництво ФК (у мене контракт до грудня 1997 року). Уболівальники, відчуваю, до мене і до команди загалом ставляться щонайприхильніше.

—А скільки м'ячів забив у командах майстрів?

—65. Торік, у першій лізі — 36 (особистий рекорд).

—Ти одружений?

—Так. Дружина Марина — найперша моя уболівальниця. Кожний матч переживає за мене. Донька Оксанка в дитсадок ходить.

—Хто більше — тренер чи сам себе настроюєш на гру?

—Сам себе. Але як — то моя таємниця.

—А які уподобання?

—Люблю танцювати, природу люблю. А ще посидіти, тільки це рідко випадає, з вудочкою на березі річки. Маю автомобіль. Люблю їздити.

—Та повернімося до футболу. Чи задовольняє тебе сьогоднішня гра «Ворскли»?

—Цілком. Запалу хлопцям не позичати. Команда на піднесенні. Можливо, керівництво клубу зі свого боку планувало програму-мінімум: щоб клуб-дебютант закріпився в першій десятці. Та команда вже відчула смак перемог. І, як на мене, цілком спроможна боротися за медалі. Якого гатунку — то інша справа. Втім, і бронзові «Ворсклі» личитимуть. Срібні тим паче.

—І останнє запитання. Дедалі голосніше звучить клич «Чуйченка у збірну!». Готовий?

—Хоч сьогодні.

Розмову вів Григорій ГРИНЬ.

Полтавська область.
На знімку: Сергій Чуйченко.
Фото Едуарда СТРАНАДКА.

З усіх усюд

● **ХОКЕЙ.** Чергову перемогу в чемпіонаті СЄХК — 7:0 (2:0, 2:0, 3:0) — здобув київський «Сокіл». На своєму майданчику він приймав найсильнішу команду Білорусі «Полімір» із Новополоцька. Шайби закинули: Зіневич, 9, Сальников, 16, 38, Олецький, 21, 41, Найда, 45, Реута, 56.

● **ТЕНІС.** Наступний сезон, як повідомив віце-президент ФТУ Сергій Лашкул, обіцяє для прихильників тенісу України чимало дуже цікавих подій. Почнемо з чоловіків. Національна збірна 7—9 лютого в Зімбабве проведе матч першого кола розіграшу Кубка Девіса (Євро-Африканська група першої ліги) проти команди цієї країни. У разі успіху на наших тенісистів у другому колі чекають спортсмени Великобританії. Для цього матчу названо строки — 4—5 квітня. На чиїх кортах відбудеться зустріч, визначить жереб.

Міжнародний турнір «челленджер» із призовим фондом 75 тисяч доларів США плановано провести в Києві у травні або серпні.

Не забуті й представниці прекрасної статі, для них передбачено три «профі» турніри. Два з них із призовим фондом 25 тисяч доларів і ще один "десятитисячник". Усі змагання відбудуться у столиці нашої держави, як і турнір Кубка України. Ним відкриється тенісний сезон — 17—23 лютого. А національний чемпіонат пройде 25-31 серпня.

***

А це повідомлення, либонь, засмутить шанувальників 27-річної аргентинки Габріели Сабатіні. Вона зробила заяву про завершення професіональної кар'єри. Протягом 12 років, проведених на професіональних кортах, чарівна Габі виграла 27 турнірів і заробила приблизно 10 мільйонів доларів. Але протягом останнього року через надокучливі травми аргентинка пропустила багато змагань, зокрема, Уімблдон, «Ролан Гарро», і змушена була опуститися на 29-е місце у світовому рейтингу.

● **ФУТБОЛ.** Минулої середи було зіграно матч відбіркового циклу чемпіонату світу-98. У 6-й групі збірна Словаччини перемогла вдома футболістів Фарерських Островів — 3:0.

У штаб-квартирі ФІФА, в Цюріху (Швейцарія), цього тижня було оголошено черговий рейтинг-аркуш. Його очолюють збірні Бразилії, Німеччини, Франції та Чехії.

Сталися певні зміни в чільній десятці. Італія піднялася з 6-го місця на 5-е, Росія спустилася з 5-го на 7-е, Колумбія піднялася з 11-го на 8-е, а Нідерланди спустилися з 7-го на 9-е. Національна збірна Іспанії зберегла за собою десяту позицію. А залишила «десятку» збірна Швеції.

З футбольних збірних республік колишнього Союзу найбільшого прогресу за два останні місяці досягла національна команда України (піднялася з 69-го на 60-е місце). Є прогрес і в литовців (з 58-го на 51-е).

Положення решти:72. Латвія (плюс 3), 89. Білорусь (мінус 1), 94. Грузія (мінус 2), 109. Естонія (плюс 6), 112. Вірменія (плюс 2), 115. Узбекистан (мінус 5), 118. Молдова (плюс 1). 123. Азербайджан (мінус 2). 141. Туркменія (плюс 1), 158. Казахстан (мінус 1), 162. Таджикистан (мінус 1), 166. Киргизія (0).

Усього рейтинг-аркуш ФІФА налічує 186 збірних.

У румунському місті Плоешті триває відбірковий турнір юнацької першості Європи. Україна—Молдова — 2:1, Ізраїль—Румунія — 2:1, Румунія—Молдова — 5:0, Україна—Ізраїль — 1:2. Сьогодні наші футболісти зустрічаються з ізраїльськими однолітками, які скоріше за все стануть переможцями турніру і гратимуть на другому етапі відбіркових змагань.

● **ГАНДБОЛ.** Як нам стало відомо з дуже інформованих джерел, наближених до Федерації гандболу України, у київському клубі «Спартак» назріли неприємні суперечності. Кілька днів тому на загальних зборах президент клубу і його головний тренер Зінаїда Турчина зачитала наказ про звільнення віце-президента Григорія Савчука. Той залишив приміщення, а за ним пішли ... усі гравці команди, лікарі, масажисти, обслуговуючий персонал.

Усім нам не байдужа доля уславленого колективу. Сподіватимемося, що протилежні сторони дійдуть таки злагоди. Принаймні, гравці команди заявили, що обов'язково візьмуть участь у міжнародному турнірі пам'яті Ігоря Євдокимовича Турчина, що незабаром відбудеться в Києві.

Підготував Іван ОЗЕРЧУК.

Сергій ДАНИЛЕНКО, голова правління фундації «Суспільність»

Від «Фарадея» до «Вернадського»: вибоїни на шляху,

або Наука потребує і державної мудрості

Людство тривалий час перебувало в наївному невіданні, сприймаючи біле довкілля шостого континенту лише в одному кольорі. Отож набуття Україною статусу антарктичної держави не слід поєднувати лише із знаменним досягненням вітчизняної науки, про що писали одні газети, чи безглуздою тратою народних грошей, у чому переконували нас інші видання. Відтепер українська станція несе на собі вагу й відповідальність не лише наукову, а й політичну та економічну разом з усіма тіньовими сторонами цих сфер людської діяльності. Зіткнутися з ними українським ученим довелося опісля народження України антарктичної. Наскільки наша держава виявила мудрість у тіньовій сфері міжнародних відносин, розповідає цей матеріал.

Не все так просто, як здавалося

Передання урядом Великобританії своєї найстарішої в Антарктиді станції «Фарадей» Україні тільки виглядало рутинним паперовим процесом. На нашу сторону це накладало неабияку відповідальність. Зауважимо, саме тут, на «Фарадеї», відомий геофізик Д. Форман відкрив озонову дірку. Проблем із реальним освоєнням «наукових потужностей» станції — українці назвали її ім'ям геніального земляка Вернадського — виявилося вдосталь.

Починаючи з того, що треба було дістатися туди в обумовлений термін: невчасне прибуття означало втрату права на володіння станцією, зводило нанівець докладені досі зусилля. А зважаючи на значний економічний зиск даної імпрези — вилов риби в акваторії шостого континенту, нагально поставало й питання безпеки, передусім дорогою в Антарктиду.

Вирішувати все довелося як на державному, так і на особистісному рівнях. Посольство України в Буенос-Айресі виконало свої формальності, але того виявилося замало. А звернутися за допомогою до впливових членів місцевої української діаспори щось більше, ніж гординя, не дозволило. У відділі кадрів Міністерства закордонних справ, мабуть, переплутали адресу та й відрядили своїх одномовних «русскоязычных» функціонерів не в Москву чи країни СНД, а в Латинську Америку. От вони й працюють, як глухий на скрипці грає.

До того ж, у діаспорі це схильні розглядати, як глумління над нею, місцеві журналісти такий метод роботи називають «кротячим».

Зрозумівши, що обстановка в Південному конусі довкола «Фарадея» досить непроста, керівники державного науково-виробничого підприємства «Укрнаукфлот» пани Олексій Лебідь та Антон Гордєєв, яким було доручено доставити на шостий континент полярників-учених та їхній вантаж, ретельно стали шукати додаткові, вже неофіційні, джерела гарантії успішного завершення незвичайної операції. Почуття глибокої відповідальності привело добросовісних людей до Інституту журналістики Національного університету імені Тараса Шевченка, де з юними колегами ділиться своїм багатим досвідом журналіст і дипломат за освітою й багаторічною зарубіжною практикою доцент Михайло Рой, який сьогодні водночас є кореспондентом міжнародного журналу «Бізнес» по Латинській Америці та Україні. Тривале перебування цього латиноамериканіста на кореспондентських та дипломатичній посадах в ібероамериканському світі, впливові контакти з офіційними й приватними особами — політичними, діловими, громадськими, в тому числі українською діаспорою, відчутно сприяли оперативному розв'язанню окремих важливих питань доставки українських полярників до Антарктиди. Саме Михайло Рой передав відповідним установам нашої країни отриманий факсом тривожний лист, у якому розкривалися вагомі наміри присутності України на шостому континенті. Факти, на яких наголошував автор листа колишній офіцер Генерального штабу Збройних сил Аргентини, застерігали: не можна ставитися легковажно до конкретної справи, що приваблює не одну державу світу. Біле світло ейфорії тут можна розкласти на темні тони, а передова наука в сучасному світі несе й політичне навантаження.

«Не баріться!»

Ось цей лист. «Шановний друже! На твоє прохання ми зустрілися з панами Ганичевим і Гордєєвим з метою допомогти їм успішно дістатися станції «Фарадей» в Антарктиді. Ми негайно замовили належну документацію, географічні карти, організували зустрічі в Аргентинському інституті Антарктиди, який саме міняє своїх співробітників на аргентинських станціях на шостому континенті. На жаль, українське посольство у властивому йому стилі не сприяло нам. Ще двоє українських вчених з дуже песимістичними настроями перебувають на Вогняній Землі в містечку Ушуайя — кінцевій точці континенту.

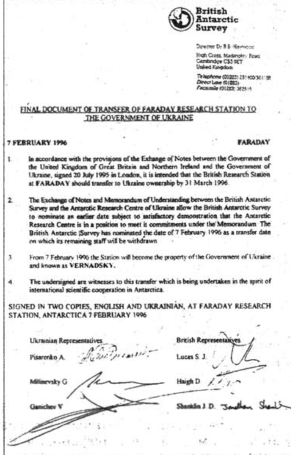
Як почесному радникові сьогодні та колишньому офіцерові військово-морських сил Генерального штабу Збройних сил Аргентинської Республіки мені стало відомо про реальне становище довкола прагнення України стати антарктичною державою та запропоновано дійові шляхи досягнення мети. Про що й повідомляю тебе.

Чилійський уряд заявив Об'єднаному Королівству, що дуже зацікавлений отримати станцію «Фарадей» (на одному з колишніх аргентинських островів), як британці нині не зацікавлені утримувати й передали Україні в оренду на 10 років. За позитивне розв'язання питання чилійці запропонували 97 тисяч доларів хабара.

Саме цим пояснюється той факт, що британці стали форсувати ситуацію, ставлячи вимогу українцям обов'язково прийняти станцію «Фарадей» до 7 лютого ц. р., бувши певними, що це українцям не вдасться. Тоді домовленість втрачає силу й станція переходить до чилійців, а українці втрачають нагоду закріпитися в Антарктиді, в чому саме й були так зацікавлені в Сантьяго. Отож останні докладають всіляких зусиль, у тому числі й по лінії спецслужб, щоб не допустити українських полярників вчасно прибути на «Фарадей». А пропозиція чилійців була така: відвезти українських учених та їхній вантаж лише 16 лютого ц. р., коли вони змогли б працювати на станції, що вже не належала б Україні, і на умовах, продиктованих українцям із Сантьяго.

Виникли неабиякі проблеми і з прибуттям ТУ-154 з ученими та вантажем на борту до Ушуайї. В Буенос-Айресі вважають, чи не краще було б спрямовувати літак на аргентинську станцію «Марамбіо», де приземляються літаки «Геркулес-С-130», і звідти на вертольотах, що там є, господарі готові доставити українців на «Фарадей».

Директор Аргентинського інституту Антарктиди нині міняє персонал на станціях і на


British Antarctic Survey

Director Dr R B Heywood
High Cross, Madingley Road
Cambridge CB3 0ET
United Kingdom

Telephone (01223) 251400/361188
Direct Line (01223)
Facsimile (01223) 362616

FINAL DOCUMENT OF TRANSFER OF FARADAY RESEARCH STATION TO THE GOVERNMENT OF UKRAINE

7 FEBRUARY 1996 FARADAY

1. In accordance with the provisions of the Exchange of Notes between the Government of the United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland and the Government of Ukraine, signed 20 July 1995 in London, it is intended that the British Research Station at FARADAY should transfer to Ukraine ownership by 31 March 1996.

2. The Exchange of Notes and Memorandum of Understanding between the British Antarctic Survey and the Antarctic Research Centre of Ukraine allow the British Antarctic Survey to nominate an earlier date subject to satisfactory demonstration that the Antarctic Research Centre is in a position to meet it commitments under the Memorandum. The British Antarctic Survey has nominated the date of 7 February 1996 as a transfer date on which its remaining staff will be withdrawn.

3. From 7 February 1996 the Station will become the property of the Government of Ukraine and known as VERNADSKY.

4. The undersigned are witnesses to this transfer which is being undertaken in the spirit of international scientific cooperation in Antarctica.

SIGNED IN TWO COPIES, ENGLISH AND UKRAINIAN, AT FARADAY RESEARCH STATION, ANTARCTICA 7 FEBRUARY 1996

Ukrainian Representatives	British Representatives
Pisarenko A.	Lucas S. J.
Milinevsky G.	Haigh D.
Ganichev V.	Shanklin J. D.

криголамі «Адмірал Ірісар», що має вертольоти на борту, здійснює рейси на шостий континент. Цей корабель готовий вчасно доставити українців на «Фарадей», надавши їм захист і безпеку. Хотілося б, щоб у Києві збагнули — це проблема не лише економічна, а передусім політична. Й усвідомили, що може не вдатися безконфліктним шляхом досягти поставленої мети у визначений термін.

Зустрінься з міністром паном Удовенком і від мого імені виклади йому суть проблеми, і хай він як глава зовнішньополітичного відомства потужної військово-промислової держави докладе належних зусиль, аби честь і гідність України було врятовано. Аргентинська сторона як офіційно, так і приватно на вашому боці. Не баріться!

Пан Антоніо Білопольський, президент акціонерного товариства «Люфт Контроль Сістемас Сателіталес», секретар Аргентино-української торгово-промислової палати, президент компанії «Арджіс фішінг шіп борд».

Як бачимо, цитований лист містить інформацію до певної міри сенсаційного змісту. Проте вона виглядатиме не такою несподіваною, якщо поглянути на неї через призму відомого вислову: у держави немає друзів, є лише інтереси. Відкриття на шостому континенті української станції імені Вернадського — на користь нашій країні, що опосередковано підтверджує прагнення інших держав будь-що мати власний науковий центр в Антарктиді.

То була кон'юнктурна гра політиків

Прокоментувати документ ми попросили директора Інституту антарктичних досліджень України, члена-кореспондента НАН України Петра Гожика:

—Відмова Росії передати нам хоча б одну із 14 станцій колишнього СРСР мене особисто багато чому навчила. Політичне навантаження наукової станції імені Вернадського можна порівняти з підводною частиною айсберга, що плаває поруч із шостим континентом. Я був ініціатором листування з російською стороною щодо передання нам хоч однієї станції. Не варто пояснювати, що Україна має на це право: в середньому третина витрат на антарктичні дослідження в радянські часи припадала на Українську РСР. Росіяни відповіли відмовою, мовляв, станції так працюють, що жодної вилучити неможливо, хоч п'ять із них уже законсервовано через брак коштів — яскраве свідчення «дружби»: і сам не гам, та й іншому не дам.

Хоч як дивно, така відповідь надійшла не від учених, а від урядових чиновників. Простіше кажучи, нам вказали: хотіли самостійності — маєте, платіть оренду на рівні світових цін.

Саме на той час Великобританія оголосила про передання станції тому, хто зміг би її експлуатувати. Після кількох візитів англійців до України й інспекції наших наукових можливостей було вирішено офіційно передати станцію «Фарадей» нашій країні. А з початком роботи на ній українських науковців у лютому цього року їй надано ім'я нашого славетного вченого Вернадського.

Щодо цитованого листа, то наша спецслужба контролювала цю ситуацію. На мою думку, навколо передання станції Україні розгорнулася складна кон'юнктурна гра політиків, у якій були національні інтереси й англійців, і аргентинців. Відносини цих держав відомі. Щодо Чилі, то аргентинцям політично вигідно мати на станції українців, а не чилійців. Водночас прагнення Чилійської республіки закріпитися в цьому регіоні також зрозуміле.

Україна — важливий партнер (на що звертає увагу автор листа, впливова особа в Аргентині), багато держав прагне залучити її до співпраці. І тут, на мою думку, головне — проявити державну мудрість і дбати насамперед про власні національні інтереси. Зробити це у випадку із станцією імені Вернадського було непросто, бо Україна як самостійна держава нова в антарктичному клубі. Нам вдалося відстояти незалежність і не потрапити у сіті, розставлені російськими чиновниками. Тепер під час зустрічей з ученими з Росії останні висловлюють жаль з приводу «непорозуміння» — такі собі муки совісті.

Сьогодні на станції працюють 12 українських учених. Можна сказати, що все минулося. Хоча я ще тоді не відкидав можливості розгортання подій довкола судна з нашими науковцями на зразок сюжету з фільму «Пірати XX століття». Державні інтереси України в цьому регіоні — політичні, економічні, наукові — треба відстоювати мудро. Слід без зайвої ейфорії, поступово нарощувати наш потенціал на шостому континенті, діючи за прийнятими в Антарктиді міжнародними правилами відкритості й чесного обміну інформацією.

Ось така собі ледь не детективна історія незвичайної антарктичної епопеї. Цікава, показова й повчальна. Доценту Михайлу Рою Український інститут антарктичних досліджень епістолярно висловив подяку. Та найбільшою нагородою патріотові, який після трьох десятиліть повернувся додому, аби служити рідному народові, є відчуття причетності до історичної справи дорогої йому України. Пригадується, як в одній молодіжній аудиторії він відрекомендувався, перефразовуючи в оригіналі аргентинського поета:

«Я народився на вкраїнській землі. Такій далекій від Латинської Америки. Це ж бо доля так розпорядилася! Тому й зберігаю вірність рідному народові. Хоч і сповнений латинського духу. Та лояльність українській державі».

Проте наша держава, на жаль, не скористалася унікальним досвідом. Як і деяких інших латиноамериканістів України, які теж набиралися «латинського духу» на тому боці світу.

Будемо сподіватися, що це тимчасове явище.

Вадим КРИЩЕНКО

ШУКАВ ГАРМОНІЮ ЖИТТЯ

Шукав гармонію в житті,
Гадав, що відшукать зумію...
І тільки кола на воді
Лишились од моєї мрії.

Шукав взаємної душі,
Яка розділить грім і тишу.
Та зникли теплі міражі
І стало серцю холодніше.

Шукав, шукав — шукаю знов —
В трьох водах мочений
і битий...
Якщо чогось не віднайшов —
Хоча б себе не загубити.

ЧИ МИ НАРОД?

Чи ми народ, чи ми населення,
Чи, може, просто ми юрба?
Нап'ємось до чортів
веселеньких —
Хай тішить сварка та гульба.

Своє клянемо, інше —
хвалимо,
Берем чужих в поводирі.
Вогнем диявольським знов
палимо
Отецькі звичаї старі.

Ми звикли вже до деформацій —
Поїв, поспав, по... —
та й усе.
З душі вже стерли слово
«нація»,
А з думки — хто її спасе?

Чи ми народ із геном
мужності,
З корінням сили й доброти?
Чи ми народ? — спитати
мусимо,
Спитати і відповісти.

ПОДАЙТЕ УБОГИМ

Подайте убогим, подайте
нещасним —
Ой, скільки їх в нас розвелось,
Простягнуту руку стрічаю я часто,
Що просить і молить когось.

Подайте убогим... І вам теж
воздасться.
Подайте, хто може подать.
Без люті, брезгливості, всяких
нотацій,
Явивши свою благодать.

Ні, буть милосердним не грішно
нітрохи
Хай добрість в душі пророста.
Так хочеться вірити в краще...
А поки
Подайте їм ради Христа.

ДРАМА НА ДВІ ДІЇ

Він і вона. Гомінка течія
Дні обмива волошкові...
Що ти бажаєш, кохана моя?
... Любові.

Він і вона. Вже дерева німі,
Тільки зима льодом цокає...
Що ти бажаєш, коханичку мій?
... Спокою.

ІНВЕСТИЦІЙНИЙ ФОНД "ОЛІМП"



тел.: 264-6808
тел./факс: 290-0374

Інформація про випуск інвестиційних сертифікатів

інвестиційного фонду «Олімп»

1. Загальні відомості про Фонд

1.1. Повне найменування Фонду: закрите акціонерне товариство «Інвестиційний фонд «Олімп» (далі — Фонд).

Скорочене найменування: ЗАТІФ «Олімп».

1.2. Організаційно-правова форма: закрите акціонерне товариство.

1.3. Тип інвестиційного Фонду — закритий.

1.4. Місцезнаходження Фонду: Київ, вул. І. Пулюя, 5.

1.5. Банківські реквізити — р/р 14467906 в АППБ «Аваль», Київ, МФО 300335.

2. Інвестиційна декларація:

2.1. Найменування Фонду: Інвестиційний фонд «Олімп».

2.2. Вид Фонду:

Фонд є закритим і створюється на 7 років.

2.3. Місцезнаходження Фонду: Київ, пр. Червонозоряний, 98.

2.4. Статутний фонд Фонду: 4.200.000.000 (чотири мільярди двісті мільйонів) карбованців.

2.5. Цілі інвестиційної діяльності:

мобілізація коштів для здійснення спільного інвестування і забезпечення прибутковості вкладів і приросту вкладених коштів, задоволення потреб у послугах Фонду, сприяння розвитковї процесу приватизації в Україні.

2.6. Предмет інвестиційної діяльності:

здійснення спільного інвестування, комерційна діяльність з приватизаційними паперами.

2.7. Основні напрями діяльності:

закритий інвестиційний Фонд має право здійснювати інвестування в цінні папери та придбання нерухомого майна, часток і паїв, що належать державі в майні господарських товариств, у процесі приватизації, а саме: в будівництво, харчову промисловість та інші галузі народного господарства.

2.8. Порядок продажу інвестиційних сертифікатів:

інвестиційні сертифікати Фонду реалізують за кошти та приватизаційні папери учасників. Закритий ІФ випускає ІС, які можуть вільно перепродуватися.

2.9. Обмеження інвестиційної діяльності.

Інвестиційний Фонд не має права:

випускати облігації та векселі;

мати у своїх активах більш як 10% цінних паперів одного емітента, тримати у своїх активах 25% і більше цінних паперів одного емітента за умови їх придбання за приватизаційні папери, інвестувати понад 5% своїх активів у цінні папери одного емітента, крім інвестування в облігації внутрішніх державних позик, казначейські зобов'язання держави та інші цінні папери, одержання доходів за якими гарантовано урядом України;

тримати в цінних паперах менш як 70% активів інвестиційного Фонду;

купувати інвестиційні сертифікати іншого інвестиційного фонду чи інвестиційної компанії;

займатися представницькою діяльністю з приватизаційними паперами;

брати банківський кредит, крім випадків використання цього кредиту для викупу відкритим фондом своїх інвестиційних сертифікатів;

здійснювати інвестиції в цінні папери, емітентом яких є афілійована особа інвестиційного Фонду;

видавати майнові гарантії, забезпечені майном Фонду для третіх осіб;

укладати договори застави;

придбавати цінні папери повних та командитних товариств.

2.10. Повідомлення про випуск інвестиційних сертифікатів.

Сума випуску інвестиційних сертифікатів —63.000.000.000 (шістдесят три мільярди) карбованців.

Категорія — іменні.

Кількість — 1.260.000 (один мільйон двісті шістдесят тисяч) штук.

Номінальна вартість — 50.000 (п'ятдесят тисяч) карбованців.

Форма випуску — безготівкова.

Учасникові Фонду видається сертифікат на сумарну вартість придбаних інвестиційних сертифікатів.

2.11. Зобов'язання щодо викупу інвестиційних сертифікатів, наслідки їх невиконання.

Інвестиційні сертифікати підлягають викупові Фондом не раніше закінчення терміну використання приватизаційних паперів. Фонд реєструє вільний перепродаж інвестиційних сертифікатів.

При викупі інвестиційних сертифікатів у разі, коли вартість майна в розрахунку на один інвестиційний сертифікат нижча за його номінальну вартість, різниця учасникам покривається за рахунок засновників.

Невиконання Фондом зобов'язань щодо викупу інвестиційних сертифікатів тягне за собою відповідальність згідно з чинним законодавством.

2.12. Комісійні, винагороди та витрати, що можуть сплачуватися за рахунок коштів Фонду.

За рахунок коштів Фонду сплачується:

інвестиційному керуючому — 5% середньорічної вартості чистих активів Фонду, або 10%, коли активи Фонду більш як на 50% сформовані за рахунок приватизаційних паперів; уповноваженим Фонду, які діють по договору від імені Фонду, — комісійні 0,5% середньорічної вартості чистих активів, що припадають на їх діяльність; реклама, інформація в засобах масової інформації, випуск інвестиційних сертифікатів, прямі і побічні витрати з їх реалізації, затрати згідно з договорами з депозитарієм, аудитором тощо.

2.13. Місце, терміни та порядок виплати дивідендів.

Виплата дивідендів здійснюється за місцем знаходження Фонду: Київ, пр. Червонозоряний, 98, перший поверх. Дивіденди виплачуються один раз на рік, починаючи з травня по червень місяць наступного за звітним року.

Розмір дивідендів на одну акцію засновників дорівнює розміру дивідендів на один інвестиційний сертифікат. Учасникам ІФ не гарантовано фіксований розмір дивідендів.

2.14. Застереження щодо створення будь-яких спеціальних чи резервних фондів.

Спеціальні чи резервні фонди в інвестиційному Фонді не створюються.

3. Дані про емісію інвестиційних сертифікатів

3.1. Сума емісії інвестиційних сертифікатів (ІС) —63.000.000.000 (шістдесят три мільярди) карбованців,

категорія — іменні,

номінальна вартість — 50.000 (п'ятдесят тисяч) карбованців,

кількість ІС — 1.260.000 (один мільйон двісті шістдесят тисяч) шт.,

форма випуску — безготівкова. На всю суму придбаних інвестиційних сертифікатів видається сертифікат.

3.2. Початок продажу інвестиційних сертифікатів — 1 травня 1996 р.

3.3. Запланований курс одного інвестиційного сертифіката на початок продажу — 50.000 (п'ятдесят тисяч) крб.

3.4. Обмежень на придбання інвестиційних сертифікатів для юридичних осіб немає, крім випадків, визначених законодавством. Закритий Фонд обслуговує власників приватизаційних паперів з обмеженнями: інвестиційні сертифікати викуповуються Фондом не раніше за вихід терміну використання приватизаційних паперів, учасникам ІФ не гарантовано фіксований розмір дивідендів.

4. Дані про попередній випуск цінних паперів

4.1. Інвестиційний фонд здійснив випуск 84.000 (вісімдесяти чотирьох тисяч) шт. простих іменних акцій номінальною вартістю 50 000 (п'ятдесят тисяч) крб. кожна в безготівковій формі на суму 4.200.000.000 (чотири мільярди двісті мільйонів) карбованців для формування статутного фонду Фонду. Свідоцтво про реєстрацію випуску цінних паперів № 106/1/96 видане Міністерством фінансів України 20 лютого 1996 року. Акції закритого акціонерного товариства «Інвестиційний фонд «Олімп» сплачено на 100%. Акції повинні зберігатися в банку-депозитарії та не підлягають вільному перепродажу.

5. Відомості про засновників

Засновниками інвестиційного фонду є:

міжнародна виробничо-спортивна корпорація «Інфоспорт», Київ, Кловський узвіз, 10;

спільне українсько-австрійське підприємство «Україна Футбол Інтернешнл», Київ, вул. Інститутська, 25;

спільне українсько-австрійське підприємство «Фуджі-Спорт», Київ, вул. Пушкінська, 20;

акціонерне товариство закритого типу «Фуджі-Спорт-Студія», Київ, вул. Якіра, 2/6;

акціонерне товариство закритого типу рекламно-комерційне агентство «Україна-Спорт-груп», Київ, вул. Єреванська, 9;

акціонерне товариство закритого типу «Олімпія-Спорт-Інвест», Київ, вул. Стадіонна, 10/2;

товариство з обмеженою відповідальністю «Інвест-Сервіс», Чернігівська обл., Ніжин, вул. Шевченка, 113.

6. Керівництво Фонду

Вищим органом управління є загальні збори засновників (їх представників).

З метою контролю за діяльністю інвестиційного керуючого створюється Спостережна Рада. Члени Спостережної Ради мають право бути присутніми на загальних зборах засновників, отримувати довідки про діяльність Фонду та про умови виконання депозитарієм депозитного договору.

Спостережна Рада — у складі трьох чоловік.

Голова: КУЛИК Володимир Васильович — частки у статутному фонді не має, працює зараз і останні 3 роки заступником голови Національного олімпійського комітету (Київ).

7. Відомості про інвестиційного керуючого Фонду

7.1. Інвестиційним керуючим Фонду є товариство з обмеженою відповідальністю «Інвест-Сервіс» (Ніжин, вул. Шевченка, 113%. Зареєстроване виконкомом Ніжинської міської ради народних депутатів 23.08.94 р., свідоцтво 14250841.

7.2. Розрахунковий рахунок 900467352 у Чернігівському РУ АБ «ІНКО» Чернігова, МФО 353092.

7.3. Дозвіл на здійснення діяльності з випуску та обігу цінних паперів за № 429, виданий Міністерством фінансів України 05.10.94 р.

7.4. Укладено також угоди на управління з Інвестиційним фондом «Поліс-Інвест» (Ніжин, вул. Березанська, 108% та Інвестиційним фондом «Поліс-Інвест» (Чернігів, вул. Шевченка, 42).

7.5. Інвестиційний керуючий є засновником емітента, його частка у статутному фонді емітента становить —2,38%.

8. Відомості про депозитарій Фонду

Депозитарій Фонду — Акціонерний поштово-пенсійний банк «АВАЛЬ» (Київ).

Реєстраційний № 94 від 27.03.92 р.

Місцезнаходження: Київ, вул. Лєскова, 9.

Корражунок № 700161331 в Управлінні НБУ по Киеву та Київській області, МФО 300335.

Дозвіл Мінфіну України на здійснення діяльності як депозитарію інвестиційного фонду чи інвестиційної компанії № 22 від 13.06.94 р.

Депозитний договір на обслуговування ЗАТ Інвестиційний фонд «Олімп» укладено 18 грудня 1995 р.

Частки у статутному фонді емітента АППБ «Аваль» не має.

9. Права власників інвестиційних сертифікатів

Власники інвестиційних сертифікатів мають право:

самостійно і на власний розсуд продавати, дарувати, заповідати, відчужувати іншим способом свої інвестиційні сертифікати з обов'язковою перереєстрацією їх у книзі реєстрації власників інвестиційних сертифікатів інвестиційного фонду; першочергово придбавати інвестиційні сертифікати наступних випусків; отримувати дані про фінансовий стан Фонду; обиратися до складу Спостережної Ради Фонду; першочергово отримувати належну частку майна Фонду в разі його ліквідації; отримувати частину доходів Фонду (дивіденди) тощо.

10. Відомості про аудитора Фонду

Аудитор Фонду:

СОКОЛОВ Сергій Миколайович, свідоцтво про реєстрацію підприємця без створення юридичної особи № 61092565, видане Печерським виконкомом Києва 13.04.95 р.; сертифікат аудитора серії А № 001961, виданий рішенням Аудиторскої палати України № 25 від 14.02.95 р.; ліцензія на аудиторську діяльність № 000724, видана рішенням Аудиторської палати України № 698 від 13.06.95 р.

За достовірність даних в інформації про випуск інвестиційних сертифікатів (ІС) відповідає емітент.

Фінансовий орган, що реєструє випуск ІС, не несе відповідальності за достовірність цієї інформації.

Довідка про чисті активи ІФ «Олімп» на 1 липня 1996 року

(ліцензія ФДМ України № 295 від 29.04. 96 р.)

В обігу в населення перебуває інвестиційних сертифікатів 6 594 шт.

У фонді знаходиться 314 ПМС.

Використаних ПМС — немає.

У банку ПМС — 314 шт.

Заборгованість ІФ — немає.

На 01.07. 96 р. довготривалих фінансових вкладень —немає.

Арбитражный суд Одесской области (270032, Одесса, пр-т Шевченко, 4) по искам ГНИ Киевского района возбудил дела о банкротстве:

1. ЧП «Эклесия», дело № 6/56 от 14.03.96 г., (Одесса, ул. Вильямса, 56/3, кв.55, р/с 468799 в ОПЕРУ СБУ Одессы, МФО 328845).

2. ЧПФ «Вега-С», дело № 6/55 от 14.03.96 г., (Одесса, ул. Екатерининская, 6, р/с 1468125 в ОПЕРУ СБУ Одессы, МФО 328845).

3. ООО «Промторгсервис», дело № 6/72Б от 01.04.96 г.,(Одесса, ул. Ак. Филатова, 1, р/с 2467591 в ОПЕРУ Укрсоцбанка Одессы, МФО 328016).

Просим всех кредиторов и возможных санаторов подать заявления в арбитражный суд в течение месяца с момента публикации объявления.

Арбитражный суд Одесской области (270032, Одесса, пр-т Шевченко, 4) по иску ГНИ Киевского района возбудил дела о банкротстве:

1. ПКФ «Кодори», дело № 1/75Б от 05.07.96 (г. Одесса, Французский бульвар, 48/50, р/с 2467963 АК ПИБ Одессы, МФО 328395).

2. ИФ «Тали», дело № 1/77-Б от 05.07.96 г.(270088, Одесса, Черноморская дорога, 92/94, р/с 1468861, МФО 328180 в КБ «Порто-Франко» Одессы).

Просим всех кредиторов и возможных санаторов подать заявления в арбитражный суд в течение месяца с момента опубликования объявления.

Інформація про випуск акцій

відкритого акціонерного товариства «SMA—Артем»

Характеристика емітента

Фірмова назва — відкрите акціонерне товариство «SMA —Артем».

Адреса: 252111, Київ, вул. Щербакова, 35.

Засновано згідно з рішенням засновників на установчих зборах 5 березня 1996 року, протокол № 1.

Статутний фонд, що передбачається, — 360 000 (триста шістдесят тисяч) гривень.

Мета залучення коштів юридичних та фізичних осіб до статутного фонду товариства — розвиток в Україні виробництва інструменту та обладнання: штампів, прес-форм, слюсарних пристосувань, макетів для підприємств та організацій, спільних засобів виготовлення товарів широкого вжитку (замків, інструменту).

Склад майна, внесеного до статутного фонду в натуральній формі:

технічна документація (ноу-хау) на вказане нижче обладнання:
верстат для нарізування сумісних отворів;
верстат для наступного гартування;
верстат для наступного проточування каналів;
верстат для наступного проточування консолей;
контрольно-вимірювальний верстат;
верстат для наступного проточування держаків.

Цілі діяльності товариства — організація виробництва інструменту та обладнання (штампів, прес-форм, слюсарних пристосувань) для підприємств та організацій, виготовлення товарів широкого вжитку (замків, інструменту), задоволення потреб громадян і підприємств України та інших держав у продукції, роботах, послугах підприємства; реалізація на основі отриманого прибутку соціальних та економічних інтересів учасників.

Предмет діяльності товариства:

виробництво та реалізація інструменту, обладнання, запасних частин, товарів народного вжитку та продукції виробничого призначення;

ремонт та гарантійне обслуговування виготовленого оснащення, інструменту;

торговельні послуги, організація та діяльність фірмового магазину в Києві та торговельної мережі, зокрема за кордоном;

вирішення питань розвитку інвестиційної діяльності щодо виробництва інструменту і належний правовий захист інтересів інвесторів;

виконання інших робіт і послуг, які не суперечать чинному законодавству України і відповідають предмету діяльності товариства.

Дані про емісію цінних паперів

Рішення про випуск акцій прийняте зборами засновників 2 серпня 1996 року, протокол № 2.

Засновники акціонерного товариства: юридичні та фізичні особи, які мають пільги, передбачені статутом товариства.

Обсяг емісії — 3600 (три тисячі шістсот) простих іменних акцій номінальною вартістю 100 (сто) гривень кожна на загальну суму 360 000 (триста шістдесят тисяч) гривень. Число серій та порядкові номери акції:

число серій — одна, серія ББ-1, де 1 — номер емісії (№ 1); порядкові номери акцій: від 0001 до 3600.

Емісія акцій оформляється сертифікатами акцій тієї самої серії. Акції кількістю 1908 (одна тисяча дев'ятсот вісім) штук на суму 190 800 гривень, тобто 53%, розміщуються серед засновників, 1692 (одна тисяча шістсот дев'яносто дві) штуки на суму 169 200, тобто 43%, підлягають вільному продажу юридичним та фізичним особам.

Строк передплати на акції — з 29 жовтня 1996 року по 11 листопада 1996 року.

В рахунок оплати акцій приймають кошти в національній валюті України та майно (будівлі, транспорт, споруди, сировину та інші матеріальні цінності). Кошти перераховуються на розрахунковий рахунок товариства 2467079 в АКБ «Геосантріс», МФО 321723.

У разі недосягнення рівня передплати особам, які передплатили акції, повертаються внесені суми не пізніше як через 30 днів після закінчення передплати.

Рішення про прийняття або відмову від зайвої передплати приймається відповідно до Закону України «Про господарські товариства».

Продаж акцій планується здійснювати за ціною, не нижче номінальної.

Розмір дивідендів визначається правлінням Товариства та затверджується загальними зборами акціонерів.

Термін реалізації дивідендів по акціях у місячний термін після проведення Загальних зборів за результатами роботи товариства за відповідний рік. Місце виплати дивідендів: 252111, Київ, вул. Щербакова, 35. Реалізацію акцій здійснює ВАТ «SMA—Артем» за адресою: Київ, вул. Щербакова, 35.

Цей випуск акцій — перший.

Товариство створює резервний фонд розміром 25 відсотків Статутного фонду.

Резервний фонд формується за рахунок відрахувань від чистого прибутку до досягнення фондом зазначеного розміру. Розмір щорічних відрахувань у резервний фонд встановлюється загальними зборами Товариства і не може бути менше, ніж 5 відсотків від суми чистого прибутку.

Дата проведення Установчих зборів — 15 листопада 1996 року.

Акціонери мають право:

— брати участь у загальних зборах акціонерів особисто або через представника;

— обирати та бути обраним до органів управління та контролю;

— брати участь у розподілі прибутку АТ та одержувати дивіденди;

— одержувати інформацію про діяльність АТ;

— в першочерговому порядку одержувати продукцію та послуги АТ.

Посадові особи:

Буквич Володимир Миколайович — голова правління Товариства, освіта вища, стаж роботи 23 роки;

Буквич Андрій Володимирович — заступник голови правління з економічних, фінансових та бухгалтерських питань.

Фактори ризику:

— відсутність узгодженої державної програми розвитку економіки України;

— погіршення загальної економічної ситуації в державі;

— різкі непослідовні зміни в законодавстві щодо діяльності та оподаткування підприємств.

Голова правління БУКВИЧ В. Н.

Арбитражный суд Донецкой области возбудил дело № 23/3-13б о признании банкротом МСП фирмы «ФЕНИКС», расчетный счет 3467854 в Киевском отделении АК ПИБ Донецка; адрес: 340114, Донецк, ул. Университетская, 80 а.

С заявлениями обращаться по адресу: 340105 г. Донецк, б. Пушкина, 34.

Арбітражний суд Києва порушив справу № 15/85 про банкрутство ЛТД «Осіріс» (Київ, пр. Перемоги, 19, р/р 1467924 в КБ «Фінанси і кредит», МФО 300131).

Просимо кредиторів і можливих санаторів звертатися в місячний термін за адресою: 252030, м. Київ, вул. Б. Хмельницького, 44-В.

Арбітражний суд Києва (252030, м. Київ, вул. Б. Хмельницького, 44-В) порушив справи про банкрутство:

приватного підприємства «Глорія», м. Київ, вул. Московська, 31/33, р/р 468778 в Промінвестбанку Києва, МФО 322260, справа № 18/193;

акціонерного товариства «Турія», м. Київ, вул. Пітерська, 5, р/р 602211 в Промінвестбанку м. Києва, МФО 300012, справа № 18/192.

Претензії кредиторів приймаються впродовж місяця з дня публікації цього оголошення.

Олег МАРТУСЬ, журналіст

Пісні без слів, але не Верлена

— Про що ця пісня?
— А бог його знає... Головне, щоб слова не заважали музиці.
(Із розмови поета з композитором).

Згадати чудового французького поета Поля Верлена довелось не тому, що він має якесь відношення до української естради. Співець суму, що був улюбленим (у всякому разі часто згадуваним) для Василя Стефаника, Івана Франка, Максима Рильського й, очевидно, популярний у сучасних поетів, для нас просто рятівна соломинка. Бо, схоже, відійшли в далеке минуле часи, коли слова щось значили для співака. Головне, як сказано, мелодія!

Та все ж піснею традиційно вважають певну суму: слова плюс музика (хай дарують нам меломани таку примітивну схему). Отже, переглянемо тексти популярних пісень.

З назвами автори співаних текстів довго не мучаться: «Ти мій», «Грай, музико моя», «Пташка і гітара», «Облітає півонія», «Очі», «Марина»... Але є спроби піднестися над буден-

Замість фейлетона

ністю: «Любов украла ніч» (уже є якась метафоричність!), «Не поспішай у спогад» (те саме), «Дикий звір» (отакої!)...

«Чергову порцію пісенного бальзаму» (цитуємо газетний анонс) «виливає на серця» шанувальників естради Ірина Білик, виконуючи пісню «Франсуа». Судячи з імені, то йдеться про французького юнака (не в пенсіонера ж закохалася лірична героїня шлягера).

Франсуа, Франсуа,
повертайсь на Україну.
Франсуа, Франсуа,
ти для мене, ти єдиний.
Франсуа, Франсуа,
я пишу листи далекі,
Франсуа, їх несуть тобі
лелеки...

«Далекі», «лелеки» — рима, ясно ж, далека від поетичних канонів. Хай... А от «на Україну» патріотичніше й грамотніше б співати «повертайся в Україну». Тоді й ритм не порушився б.

Звичайно ж, вона, плачучи, думає про нього, він — про неї... І тут є нагода повернутися до Поля Верлена.

Так тихо серце плаче,
Як дощ шумить над містом.
Нема причин неначе,
А серце ревно плаче!..
Відкіль цей плач, не знати,
В осиротілім серці?
Ні зради, ні утрати,
Відкіль журба, не знати...

Цикл Верленових «Пісень без слів» — це детальний записник вражень, пов'язаних з драматичними подіями в житті поета. Використовуючи інтонаційні, ритмо-синтаксичні та звукові можливості французької мови, поет створив літературні шедеври з витонченою милозвучністю. «Часом Ви, можливо, плаваєте так близько від меж поезії, що ризикуєте потрапити в музику! Хто знає, може, Ви й маєте рацію», —писав Верленові колега. І не випадково. Через кілька років буде написане «Поетичне мистецтво» —верленівський маніфест нової поетичної школи, який починається так:

Найперше — музика у слові!..

Коли читаєш тексти сучасних пісень, переконуєшся: які наївні ті, хто вважає, що українська мова за звучанням стоїть поруч з італійською. Куди їй!

Осінній сірий дощ
приносить сум і жаль.
З моєї долі назавжди
ти пішла.
Останній погляд твій
холодний,
як кришталь,
вже не побачу в нім тепла...
(Н. Ятченко).

Як писали колись про Леоніда Андреєва: «Він лякає, а нам не страшно». Максим Шевцов розігрує перед слухачами пісенну трагедію під назвою «Сліпе кохання», а ми не віримо. Як не сприймаємо паперових квітів, бо вони штучні, фальшиві.

Ти
пригадай мене.
В божевіллі днів
життя-подих...
Я одним-один давно,
як дикий звір...
Я
в небеса лечу.
Не тримай мене,
Подаруй волю.
(К. Гнатенко).

Це набір слів з пісні EL. Кравчука, який ніколи не був у Парижі, але любить його (з інтерв'ю).

* * *

Можна любити і Франсуа, і Париж, і весь світ, але чому поряд з цим щирим почуттям не тримати в своєму серці хоча б повагу до рідної мови, її фонетичного багатства, рідкісної ритмічності?

Втім, ми забули розмову композитора з поетом-піснярем: «Головне в сучасній пісні, щоб слова не заважали музиці».

А ми до них з Верленом...

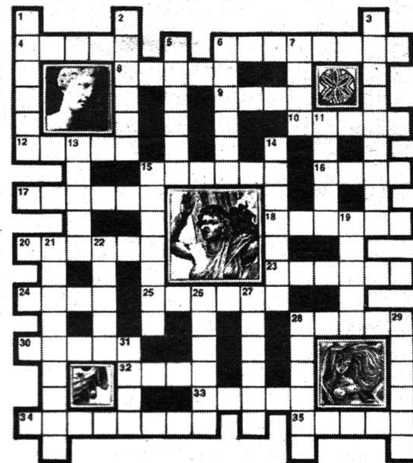
Подарунки — на виставку

Унікальні експонати — подарунки за 25 років —зібрали працівники Запорізького художнього музею на виставці, присвяченій його ювілею.

Першим подарунком було полотно Сергія Шинкаренка «Медсестра». Найбільший дар — це колекція робіт сучасних майстрів пензля, яку виставляли тут понад десять років тому і передали запоріжцям. Так щорічно у фондах музею з'являлися різноманітні роботи.

До нинішнього ювілею фонди музею поповнилися новими подарунками — автопортретом першого директора музею Григорія Соколенка і полотном «Мати» Григорія Мацегори.

«Виставка дарів» переконала, що Запорізький художній музей — один з найбагатших в Україні, в його фондах майже 12 тисяч експонатів, а нинішня виставка — 206-а в історії музею.



Кросворд «Жінка-легенда»

По горизонталі: 4. В грецькій міфології богиня мудрості. 6. Рятівниця Одисея, коли буря викинула його на острів. 8. Богиня пологів і землі у міфах латишів. 9. Богиня в образі зайця у давніх єгиптян. 10. Красуня-спокусниця, яку за обіцяну ласку катав на собі Арістотель, вона ж, зав'язавши йому очі, спрямувала його перед Александра Македонського та його свиту. 12. Царство, в якому Пенелопа вірно чекала свого чоловіка. 15. Героїня казахського епосу «Кобланди-батир». 16. Річка — мати красуні Іо, яку Зевс перетворив на корову. 17. Грецький варіант нашої давньої богині злагоди й любові Лади. 18. Жіноче чудовисько в міфах чеченців та інгушів. 20. Богиня щастя, багатства і краси в індійських міфах. 23. Двоюрідна сестра і дружина Якова в іудейській міфології. 24. Вічнозелене дерево, що «дало» ім'я красуні, навіки оспіваній Петраркою. 25. Праматери диких тварин в індійських міфах. 28. Німфа зі зміями у волоссі у грецькій міфології. 30. Дочка річкового бога, яку викрав Зевс і яка народила від нього Еака. 32. Богиня перемоги у давніх греків. 33. Ім'я знаменитої українки з Рогатина, яка відома світові як султанша Роксолана. 34. У римській міфології богиня похорон. 35. Мати неповторної Афродіти.

По вертикалі: 1. Головна богиня скіфів. 2. Коханка і зрадниця Самсона. 3. Оповідачка відомих арабських казок «Тисяча і одна ніч». 5. Жіноче опудало, що його топлять на нашому святі Купала. 6. В єгипетській міфології уособлення неба, дружина водного хаосу. 7. Дружина Рами в індійському епосі «Рамаяна». 11. Брати, «батьки» Білосніжки. 13. Фрагмент античної скульптури. 14. Християнська мучениця, свята. 15. Німфа, дочка титана Атланта. 19. Батько троянської провісниці Кассандри. 21. В західносемітській міфології богиня родючості та добробуту. 22. Героїня східних легенд, кохана Фархада. 26. Легендарна дівчина на давньому Криворіжжі, яка заради врятування племені віддала себе в жертву, її кров стала залізною рудою. 27. Славетна українка — дочка козака Чурая. 28. Давньоукраїнська богиня неба, мати Сонця, дружина Даждбога. 29. У давніх семітів мати богів і людей. 31. Дружина бога Ягве у єврейських міфах.

Склав Анатолій СОЛОНСЬКИЙ.

ВІДПОВІДІ ДО КРОСВОРДА, НАДРУКОВАНОГО 12 ЖОВТНЯ

1. Стугна. 2. Атлант. 3. Каруца. 4. Мангал. 5. Калібр. 6. Малуша. 7. Павлюк. 8. Мазіна. 9. Корзно. 10. Бодлер. 11. Возний. 12. Лобзик. 13. Пробка. 14. Франко. 15 Проект. 16. Прибій. 17. Геракл. 18. Тереза.

Ні книга житиме вічно

МИНУЛО 30 років відтоді, як мистецтвознавець Платон Білецький подарував нинішній Парламентській бібліотеці України книгозбірню свого батька, академіка Олександра БІЛЕЦЬКОГО.

Переглядаючи рідкісні видання, що за життя зібрав видатний вчений, мимоволі згадуєш розповіді про сучасні зарубіжні бібліотеки, де тексти творів вводять у пам'ять комп'ютерів і читають з екранів дисплеїв. Невже настане час, коли книжка як вершина книговидавничого мистецтва зникне? Ні, книжка житиме вічно. Хоча б тому, що скільки вже не пророкували її неминучу смерть: після винаходу то радіо, то телебачення, то комп'ютерних систем.

Цінність бібліотеки Олександра Білецького (а це сотні книжок з літературознавства, філософії, мовознавства — всього 1525 одиниць) саме в тому, що вона —своєрідний інтелектуальний символ світу, який створив видатний вчений.

У цілому відділ рідкісних і цінних видань Парламентської бібліотеки — теж унікальний світ, існування якого переконує кожного, хто в нього потрапляє, що книжка житиме вічно, незалежно від нових технічних винаходів, які, безумовно, чекають у майбутньому людство.

Надходять видання до бібліотеки й з-за кордону, з автографами авторів. «Шовкова косиця» Д. Рихтицької (США, 1992 рік), подарована дочкою автора, книжка-альбом «Софія Левицька» — дар від авторів Іванни Нижник-Винників, Катерини Штуль і Юрія Кульчицького. Яр Славутич — автор «Антології української поезії» в Канаді, 1898—1973», перебуваючи у 1994 році в Києві, подарував «Українську поезію в Канаді» (Едмонтон, 1976 рік).

Усього понад 20 тис. рідкісних і цінних книг, найкращих зразків поліграфічного виконання, зосереджено в Національній Парламентській бібліотеці України. Є і найдавніші. Це книги кирилівського друку, видані на території нашої країни старослов'янською мовою. У шкіряних або оксамитових обкладинках із металевими застібками, оздоблені коштовним камінням — вони справді розкішні, довговічні.

«Острожская Библия» першодрукаря Івана Федорова прийшла до нас ще з 1581 року, з Острога. Прикрашають її різноманітні заставки, кінцівки і близько 1300 вишукано оформлених ініціалів.

Великі за розміром книги видавали у Києво-Печерській Лаврі: «Книга життя святих» Димитрія Ростовського (1689 рік), «Патерик Печерський» (1799 рік).

Неабияку цінність становлять факсимільні видання. «Архангельское Евангелие» було видане до 100-річчя Румянцевського музею 1912 року в кількості 100 примірників, як подарункове. Нове видання точно відтворює оригінал. Цікаво, що перевидання було здійснене протягом півтора місяця, причому процес друку тривав і вдень, і вночі.

Таким безперервним є й буде існування книжки в нашому житті.

Тетяна ПИРОЖОК.

ГОЛОС УКРАЇНИ

Засновник — Верховна Рада України.

252019, м. Київ-19, вул. М. Грушевського, 5. Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Головний редактор С. ПРАВДЕНКО.
Редколегія: О. БІЛИК (заст. головного редактора), Л. БРОВЧЕНКО (заст. головного редактора), А. ГОРЛОВ (перший заст. головного редактора), В. ЖЕЖЕРА, В. КРАСНОДЕМСЬКИЙ, С. ПИСАРЕНКО, А. СОЛОНСЬКИЙ, В. СУДДЯ (заст. головного редактора).

Адреса редакції: 252047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.

ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 441-88-23; телефакс — 224-72-54; відділ реклами — 441-89-34, 441-89-44.
◊ Рукописи не повертаємо.
◊ Листування з читачами — тільки на сторінках газети.

◊ За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.
◊ Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.
◊ За точність викладених фактів відповідальність несе автор.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами. Індекс 60955. Тираж 226015.

Комбінат друку видавництва «Преса України». 252047, Київ-47, проспект Перемоги, 50
1 2 3 4 5 6 7 8 9 0
Зам. 0311203.

Свідоцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання — КВ № 1 від 26.05.1994 р.